

**Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav správních a sociálních věd**

Nestátní neziskové organizace jako ekonomické subjekty

Kristýna Uchytlová

**Bakalářská práce
2012**

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Kristýna Uchytlová**
Osobní číslo: **E09088**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa**
Název tématu: **Nestátní neziskové organizace jako ekonomické subjekty**
Zadávající katedra: **Ústav veřejné správy a práva**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem je zaměřením se na životní cyklus nestátních neziskových organizací a znalost občanů ČR v této oblasti. Práce se orientuje zejména na:

- Vznik a fungování nestátních neziskových organizací
- Obecné charakteristiky nestátních neziskových organizací
- Rozbor způsobů financování v nestátních neziskových organizacích
- Právní a daňové aspekty fungování občanského sdružení
- Rozbor výroční zprávy
- Deskripce fungování konkrétní organizace - Adra
- Průzkumná sonda v Pardubickém kraji

Rozsah grafických prací: —
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

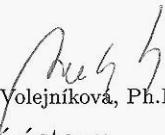
ADRA [online]. 1996 [cit. 2011-05-09]. Dostupné na:<http://www.adra.cz/>
BABOUČEK, Petr, et al. JAK SE STÁT DOBRÝM MANAŽEREM
V NNO:Pomocník a rádce manažera při práci v neziskovém sektoru. 1.vydání.
Praha:TEREZA, 2003. 131 s.
MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. Financování neziskových
organizací [online] 2005,[cit. 2011-06-02]. Dostupné na:
http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/nezisk_organizace.html
NEZISKOVKA.CZ. Neziskové organizace na Vysočině [online]. Třebíč:Tajfun
Digital, 2000 [cit. 2011-05-09]. Dostupné na: <http://www.neziskovka.cz>
RŮŽIČKOVÁ, Růžena. Neziskové organizace. 1. vydání. Olomouc:Anag, 2010.
248 s. ISBN 978-80-7263-538-2.
ŠEDIVÝ, Marek MEDLÍKOVÁ, Olga. Úspěšná nezisková organizace. Praha
7:Grada Publishing, a.s., 2009. 160 s. ISBN 978-80-247-2707-3.
VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. Rada vlády pro nestátní neziskové organizace
[online]. Upravené vydání. 2010 [cit. 2011-05-09]. Dostupné na:
<http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnno/zakladni-informace-767/>
WOLTERS KLUWER ČR, a.s. Meritum nevýdělečné organizace 2011.
Praha:Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010. 316 s. ISBN 80-7357-625-7.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Jan Mandys**
Ústav veřejné správy a práva

Datum zadání bakalářské práce: **30. června 2011**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2012**

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 22. července 2011

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30.4.2012

Bc. Kristýna Uchytlová

PODĚKOVÁNÍ:

Na prvním místě bych ráda poděkovala celé mé rodině za podporu a pomoc při studiu a také Mgr. Janu Mandysovi, Ph.D. za cenné připomínky, odborné rady a pomoc při vyhledávání zajímavých zdrojů, kterými přispěl k vypracování této bakalářské práce.

ANOTACE

Bakalářská práce analyzuje problematiku nestátních neziskových organizací v České republice. Zabývá se jejich charakteristikou, dále specifikuje jednotlivé typy nestátních neziskových organizací, jejich financování, fungování v účetní a daňové oblasti. Na závěr této části bakalářské práce je charakteristika nadace ADRA, která má za cíl dokreslit problematiku v této oblasti.

Teoretická část vychází z použité literatury, která je uvedena na konci této práce. V praktické části je provedena charakteristika celé organizace ADRA, dále je proveden průzkum informovanosti občanů v této oblasti Pardubického kraje a kraje Vysočina. Celá práce je zakončena rozhovorem s asistentkou nadace ADRA.

KLÍČOVÁ SLOVA

Nestátní neziskové organizace, fundraising, výroční zpráva, nadační jmění

TITLE

Nongovernmental organizations such as economic subjects

ANNOTATION

Bachelor thesis analyzes the general characteristics of nongovernmental organizations in the Czech Republic, also specifies the different types of nongovernmental organizations, financing, operation in the accounting and tax matters, analysis of annual reports and, last but not least, the description of ADRA.

The theoretical part is based on the literature, which is listed at the end of this work. The practical part is characterized by a survey of knowledge in this area for citizens in the Pardubicky Region and Vysočina. The whole work ends with an interview with the assistant of the Foundation ADRA.

KEYWORDS

Nongovernmental organizations, fundraising, annual report, endowment

OBSAH

ÚVOD	10
1 VZNIK A ČINNOST NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ.....	11
1.1 ZÁKLADNÍ POJMY	11
1.2 DEFINICE NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ.....	11
1.3 PRÁVNÍ PŘEDPISY PRO NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE	14
1.4 ČINNOST NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ.....	15
2 CHARAKTERISTIKA JEDNOTLIVÝCH TYPŮ NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ.....	16
2.1 OBČANSKÉ SDRUŽENÍ.....	16
2.1.1 <i>Obecná charakteristika</i>	16
2.1.2 <i>Vznik občanského sdružení</i>	16
2.1.3 <i>Fungování občanského sdružení</i>	18
2.1.4 <i>Zánik občanského sdružení</i>	20
2.2 OBECNĚ PROSPĚŠNÉ SPOLEČNOSTI.....	21
2.2.1 <i>Obecná charakteristika</i>	21
2.2.2 <i>Vznik obecně prospěšných společností</i>	24
2.2.3 <i>Orgány a způsob jejich ustanovování</i>	25
2.2.4 <i>Činnost obecně prospěšných organizací</i>	26
2.2.5 <i>Zrušení, zánik a následná likvidace obecně prospěšných organizací</i>	27
2.3 NADACE A NADAČNÍ FONDY	28
2.3.1 <i>Obecná charakteristika</i>	29
2.3.2 <i>Vznik nadace a nadačních fondů</i>	29
2.3.3 <i>Činnost nadace a nadačních fondů</i>	32
2.3.4 <i>Zrušení a zánik nadace a nadačního fondu</i>	32
2.4 CÍRKVE A NÁBOŽENSKÉ SPOLEČNOSTI.....	33
2.4.1 <i>Obecná charakteristika</i>	33
2.4.2 <i>Vznik církve a náboženských společností</i>	33
2.4.3 <i>Zrušení a zánik církve a náboženských společností</i>	35
3 FINANCOVÁNÍ NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ A VYUŽITÍ FUNDRAISINGU	37
3.1 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA FINANCOVÁNÍ NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ.....	37
3.2 VYUŽITÍ FUNDRAISINGU V OBLASTI NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ	37
3.2.1 <i>Co je to fundraising</i>	38
3.2.2 <i>Metody fundraisingu a jejich účinnost</i>	40
3.2.3 <i>Pyramida fundraisingu</i>	41
3.2.4 <i>Plánování fundraisingu</i>	42
3.2.5 <i>Pravidla úspěšného fundraisingu</i>	42

4	VÝROČNÍ ZPRÁVA JAKO SOUČÁST NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ.....	45
4.1	OBEČNÁ CHARAKTERISTIKA VÝROČNÍ ZPRÁVY	45
4.2	FUNKCE VÝROČNÍ ZPRÁVY.....	45
4.3	KRITÉRIA VÝROČNÍ ZPRÁVY	46
4.4	PŘÍJEMCI VÝROČNÍ ZPRÁVY	47
5	FUNGOVÁNÍ ADRY JAKO KONKRÉTNÍHO SUBJEKTU	48
5.1	OBEČNÁ CHARAKTERISTIKA ORGANIZACE ADRA.....	48
5.2	HISTORIE ORGANIZACE ADRA.....	49
5.3	NADACE ADRA.....	49
5.3.1	<i>Profil a historie nadace ADRA .....</i>	<i>50</i>
5.3.2	<i>Nadační jmění.....</i>	<i>50</i>
5.3.3	<i>Pět důvodů spolupráce s nadací ADRA.....</i>	<i>51</i>
5.3.4	<i>Reference .....</i>	<i>52</i>
6	ANKETNÍ ŠETŘENÍ V PARDUBICKÉM KRAJI A KRAJI VYSOČINA	53
6.1	PŘÍPRAVNÁ FÁZE ANKETNÍHO ŠETŘENÍ	53
6.1.1	<i>Cíle šetření.....</i>	<i>53</i>
6.1.2	<i>Metodika získávání údajů .....</i>	<i>53</i>
6.1.3	<i>Základní popis souboru .....</i>	<i>54</i>
6.1.4	<i>Shrnutí výsledků ankety .....</i>	<i>58</i>
6.2	VÝZKUM POMOCÍ ROZHOVORU	59
6.2.1	<i>Rozhovor s asistentkou nadace ADRA.....</i>	<i>59</i>
	ZÁVĚR	62
	POUŽITÁ LITERATURA	63
	SEZNAM PŘÍLOH	65

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Účetní závěrka obecně prospěšných organizací.....	26
Tabulka 2: Výroční zpráva nadací a nadačních fondů v roce 2002.....	31
Tabulka 3: Model pro dlouhodobý rozvoj organizace.....	38
Tabulka 4: Znáte některé nestátní neziskové organizace na území ČR?.....	65
Tabulka 5: Jaké nestátní neziskové organizace znáte?	65
Tabulka 6: Registrujete některé neziskové organizace?.....	65
Tabulka 7: Jaké je podle Vašeho názoru informovanost občanů o NNO v ČR?.....	65
Tabulka 8: Kde si propagace neziskových organizací všímáte nejčastěji?	65
Tabulka 9: Podporujete některé neziskové organizace?	65
Tabulka 10: Jaké máte zkušenosti s neziskovými organizacemi?.....	65
Tabulka 11: Důvěřujete hospodaření a činnosti nestátních neziskových organizací?.....	65
Tabulka 12: Jste spokojeni s poskytováním pomoci potřebným prostřednictvím NNO?	65
Tabulka 13: Myslíte si, že reklama společensky známou osobností zvyšuje důvěryhodnost NNO?.....	65
Tabulka 14: Jaký je Váš věk?	65
Tabulka 15: Jaké je Vaše vzdělání?.....	65
Tabulka 16: Jaké je Vaše pohlaví?	65

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Graf popisující průměrnou mzdu ve velkých občanských sdruženích	19
Obrázek 2: Graf popisující průměrnou výši majetku malých občanských sdružení	20
Obrázek 3: Graf popisující majetek podle oblastí na 1 obecně prospěšnou organizaci	23
Obrázek 4: Graf popisující velikost příjmů obecně prospěšných společností.....	27
Obrázek 5: Graf popisující průměrnou výši nadačního jmění.....	29
Obrázek 6: Graf popisující strukturu majetku nadačních fondů.....	30
Obrázek 7: Graf popisující průměrný počet pracovníků na jeden církevní subjekt	34
Obrázek 8: Graf popisující strukturu výnosů hlavní činnosti církví	35
Obrázek 9: Pyramida fundraisingu	41
Obrázek 10: Logo organizace ADRA	48
Obrázek 11: Znáte některé nestátní neziskové organizace?	55
Obrázek 12: Jaké nestátní organizace znáte?	55
Obrázek 13: Jaká je informovanost občanů ČR?.....	56
Obrázek 14: Kde si propagace neziskových organizací všímáte nejčastěji?	56
Obrázek 15: Podporujete některé neziskové organizace?	57
Obrázek 16: Jaké máte zkušenosti s neziskovými organizacemi?	57

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
NNO	Nestátní neziskové organizace
ZOPS	Zákon o obecně prospěšných společnostech
Sb.	Sbírka zákonů
O.p.s.	Obecně prospěšné společnosti
MK	Ministerstvo kultury

ÚVOD

Tato bakalářská práce se zabývá tématem „Nestátní neziskové organizace jako ekonomické subjekty“. Toto téma jsme si zvolily hlavně proto, že nás tato oblast ovlivňuje, ať chceme či nechceme. Jedním z možných impulsů je, že za nestátními neziskovými organizacemi jsme viděli pouze určité nadace, které pomáhají lidem tak, že jim poskytnou finanční nebo materiální pomoc. Ovšem nikdy jsme neřešily, co založení a následně udržení takovéto organizace stojí úsilí, práce a nadšení. A právě toto bude nedílnou součástí bakalářské práce, v které se všechno podstatné dozvíme, pochopíme jednotlivé vztahy a budeme se snažit proniknout do fungování celé této komunity.

Bakalářská práce popisuje, co pojem nestátní nezisková organizace znamená, jaké má tento typ organizace členění, dále jak se jednotlivé typy nestátních neziskových organizací odlišují, tedy jak mohou vzniknout, jaká je jejich činnost a jakým způsobem zaniknou. Následně se budeme zabývat financováním nestátních neziskových organizací, využitím fundraisingu a rozborem výroční zprávy, kde se zaměříme na to, proč jí vlastně psát, co by mělo být obsahem a komu je výroční zpráva určena. Nakonec bude provedena deskripce fungování konkrétní organizace a nadace ADRA, kde se dozvíme vše podstatné o historii, fungování organizace a informace o nadaci.

Cílem bakalářské práce je na základě anketního šetření zjistit, jak nestátní neziskové organizace ovlivňují občany České republiky v Pardubickém kraji a kraji Vysočina. Rozhovory s občany se budou týkat především toho, jestli občané znají nestátní neziskové organizace, kde se s nimi setkávají, jak často a zda podporují fungování těchto organizací a jakým způsobem. Pak bude následovat rozhovor s asistentkou nadace ADRA, kde zjistíme pohled na tuto situaci z druhé strany, tedy ze strany organizace. Zdali občané jsou nápomocní a přívětiví k lidem, kteří to potřebují a jsou závislí na pomoci druhých. Bakalářská práce je doplněna přílohami k jednotlivým kapitolám, které doplňují celý text.

1 VZNIK A ČINNOST NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ

V této kapitole jsou vysvětleny důležité pojmy, které napomáhají k pochopení této problematiky. Další část práce se zabývá vznikem a vlastní činností nestátních neziskových organizací a k nim související právní formy.

1.1 Základní pojmy

Tato subkapitola popisuje základní pojmy, které se vyskytují v dalších kapitolách bakalářské práce a snaží se o to, abychom snadněji pochopili obsah textu a problematiku nestátních neziskových organizací, která se celou prací prolíná.

„Veřejně prospěšná služba – Je služba poskytovaná ve veřejném zájmu předem neurčeného počtu adresátů za stejných podmínek pro všechny zájemce, a to v oblastech nikoliv za účelem dosahování zisku, ale například v oblasti školství, kultury, vědy, výzkumu, zdravotnictví, sociální služby, sportu, životního prostředí, za účelem poskytnutí humanitární pomoci a pomoci při přírodních katastrofách, charitativní činnosti, práce s dětmi a mládeží a další.“ [4]

Veřejně prospěšná činnost – Je činnost, jejímž obsahem je plnění ve prospěch veřejnosti, nikoliv za účelem zisku, kdy není konkretizován ani vybrán zájemce a není definován konkrétní „odběratel“ takové činnosti. Jedná se například o rozvoj demokracie, úsilí směřující k odstranění chudoby, ochrana občanských a lidských práv, odstranění diskriminace založené na rozdílech rasy, etnika, pohlaví, náboženství a další.

„Neziskovost – Je převážně definován ve významovém rámci pojmu veřejný prospěch. Můžeme říct, že neziskovost je, když organizace svůj zisk vrací zpět do svého zařízení.“ [4]

1.2 Definice nestátních neziskových organizací

Podle Lafatové [1] jsou neziskové organizace definovány jako organizace nevytvářející zisk k přerozdělení mezi jeho vlastníky, správce nebo zakladatele, mohou zisk vytvořit, ale musí ho zase vložit zpět k rozvoji organizace a plnění jejich cílů. Základním impulsem pro založení neziskové organizace je snaha řešit konkrétní problémy nebo jim předcházet, a to bez

ohledu na ziskovost činnosti. Na rozdíl od soukromých komerčních firem totiž není hlavním měřítkem finanční zisk, ale schopnost naplňovat poslání organizace.

Neziskový sektor kromě nevládních neziskových organizací zahrnuje i organizace příspěvkové, rozpočtové, odbory, politické strany a hnutí, zájmová sdružení právnických osob, družstva (pokud jsou zřizována za jinými účely než podnikání), nepodnikatelské obchodní společnosti, případně i právnické osoby zřizované samostatnými zákony (např. Česká akademie věd, Česká televize, Český rozhlas).

Nevládní neziskový sektor v ČR je pestrý v právních formách i v oblastech, ve kterých nevládní neziskové organizace (dále jen NNO) působí.

Nevládní neziskové organizace jsou:

- institucionalizovány (jsou v nich alespoň zárodky formální organizovanosti),
- soukromé (jsou institucionálně oddělené od veřejné správy),
- neziskové (případný zisk z činnosti nevracejí svým správcům či zakladatelům),
- samosprávné (jsou schopny řídit samy sebe),
- dobrovolné (dobrovolníci se účastní vlastní činnosti organizace, nebo řídí její záležitosti = správní rady, dozorčí rady).

Růžičková [15] definuje neziskovou organizaci jako pojem, který je obecně používán, aniž by byl definován nějakým platným právním předpisem v České republice. Velmi dávno se uvažovalo o zvláštním zákonu, který by specifikoval neziskovou organizaci, její předmět činnosti, jakým způsobem vzniká, hospodáří, popř. jak bude zdaněna. Čas ukázal, že se stále řeší samostatně různé typy neziskových organizací i nově schválenými zvláštními zákony. V poslední době se objevují snahy definovat veřejnou prospěšnost, aby neziskovost nebyla založena na právní subjektivitě, ale na činnosti. Uvidíme, jaký bude výsledek, pokud iniciativa nezamrzne již při získávání potřebných informací a zkušeností. Pracujeme na novém občanském kodexu, který by měl nahradit nejen ten původní, ale také obchodní zákoník a řadu dalších předpisů. Z návrhu vyplývá, že by se tu našla úprava i pro současné neziskové organizace podle různých typů.

O neziskových organizacích se hromadně zmiňuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, aniž by zde byl tento pojem výslovně uveden a blíže vysvětlen, vyjmenovává však jejich výčet a vytváří tak pro ně jednu skupinu, k níž se

přistupuje stejně bez ohledu zákona o daních z příjmů. Vymykají se z ní jen subjekty zřízené podle zvláštního právního předpisu k poskytování veřejné služby v televizním nebo rozhlasovém vysílání, veřejné vysoké školy a zdravotnická zařízení s jiným daňovým režimem.

Dále Růžičková [15] hovoří o tom, že neziskové jsou organizace, které nebyly založeny nebo zřízeny za účelem podnikání, jak je konstatováno v zákoně o daních z příjmů, na nějž odkazují i ostatní daňové zákony. Jsou to organizace, o jejichž činnost je jiný zájem, ať už státu, společnosti nebo určité skupiny lidí. Jsou založeny za účelem provozování činnosti ve prospěch toho, kdo měl zájem na jejich zřízení. Je zde kladen větší důraz na důležitost výsledků hlavního poslání, přičemž výše příjmů stojí obvykle až na druhém místě. Tyto organizace nemusí být vždy nutně neziskové, i když nejsou zřízeny proto, aby zisku dosahovaly. V českém právním řádu platí, že náležitost mezi neziskovými organizacemi je založena na právní subjektivitě, což je hlavní kritérium. Mezi neziskové organizace jsou zařazeny i obce, kraje, a státní fondy, u kterých převažuje charakter veřejné správy a služby, nelze však vyloučit ani činnosti podnikatelského charakteru. Zákon o daních z příjmů vylučuje z okruhu neziskových organizací obchodní společnosti a družstva, i když nebyly založeny za účelem podnikání. Zdravotnická zařízení jako taková nejsou výslovně uvedena ve výčtu poplatníků obsažené v zákoně o daních z příjmů. Přesto má řada zdravotnických zařízení právní formu neziskové organizace, ale od začátku roku 2005 pro ně platí samostatný daňový režim (zdravotnické služby jsou však osvobozeny od daně z přidané hodnoty).

Z dalších souvislostí je možné konstatovat, že organizace, která není zřízena nebo založena za účelem podnikání, musí být právnickou osobou, s výjimkou organizačních složek. V žádném případě není možné, aby se za tzv. neziskový subjekt považovala osoba fyzická. To znamená, že např. soukromý lékař je v pojetí zákona podnikatelským subjektem, proto nemůže být subjektem charakteru neziskové organizace. Neziskové organizace jsou právnické osoby, mají svého zřizovatele, zakládají se podle různých právních předpisů a podléhají registraci na místech určených jim zákonem, podle kterého jsou zřízeny. Neziskové organizace jsou vedeny také v seznamu ekonomických subjektů, který vede Český statistický úřad, a mají přiděleno identifikační číslo.

„ Shrňme si tedy, jaké máme základní druhy nestátních neziskových organizací:

- **občanská sdružení** (registrovaná podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů);

- **nadace a nadační fondy** (registrované podle zákona č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech);
- **obecně prospěšné společnosti** (registrované podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech);
- **církevní právnické osoby** (registrované podle zákona č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech).

Neziskové organizace jsou všude tam, kde se lidé chtějí soukromě angažovat a nahradit tak neexistující nebo nedostatečně fungující státní instituce. Neziskové organizace tak zalesňují naše hory, organizují zájmové aktivity pro děti v jejich volném čase, pořádají osvětové přednášky zaměřené proti rasismu, budují cyklistické stezky a další zajímavé aktivity.“ [6]

Více informací o základním členění nestátních neziskových organizací bude rozvedeno v dalších kapitolách.

1.3 Právní předpisy pro nestátní neziskové organizace

Každá nestátní nezisková organizace se řídí různými právními předpisy a legislativou, které je upravují. Právní předpisy jsou důležitou součástí každé organizace, proto si nyní popíšeme všechny zákony upravující legislativu neziskových organizací.

„Základní legislativní rámec pro neziskové organizace: [8]

- Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 231/2010 Sb., o obecně prospěšných společnostech, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 158/2010 Sb., o nadacích a nadačních fondech, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů

- Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů“

1.4 Činnost nestátních neziskových organizací

Podle Lafatové [1] jsou neziskové organizace všude tam, kde se lidé chtějí soukromě angažovat a nahradit tak neexistující nebo nedostatečně fungující státní instituce. Neziskové organizace tak zalesňují naše hory, organizují zájmové aktivity pro děti v jejich volném čase, pořádají osvětové přednášky zaměřené proti rasismu, budují cyklistické stezky, pomáhají jako asistenční služba handicapovaným dětem ve školách, opravují historické památky, organizují humanitární pomoc v případě živelných katastrof u nás i v zahraničí apod.

Obecně pracují neziskové organizace v těchto oblastech:

- kultura a ochrana památek, umění
- výzkum a vzdělávání
- zdravotní péče a sociální služby
- ochrana životního prostředí, ekologická výchova
- ochrana lidských práv
- komunitní rozvoj
- práce s dětmi a mládeží
- rekreace, sport, tělovýchova
- ostatní (např. podpora neziskového sektoru, podpora dárcovství a dobrovolnictví)

2 CHARAKTERISTIKA JEDNOTLIVÝCH TYPŮ NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ

Tato kapitola je zaměřena především na určení charakteristik základních vlastností jednotlivých typů nestátních neziskových organizací. Dozvíme se zde, jak nestátní neziskové organizace vznikají, jaká je jejich činnost a v neposlední řadě také jak zanikají.

2.1 Občanské sdružení

Občanská sdružení se řídí podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů. V říjnu 2001 bylo registrováno 47 101 občanských sdružení a více jak 29 000 jejich organizačních jednotek s právní subjektivitou.

2.1.1 Obecná charakteristika

Občanské sdružení samostatnou právnickou osobou. Tato forma neziskového subjektu je hojně využívána při činnosti sportovních klubů, zájmových sdružení, ekologických hnutí a dalších, a to zejména s ohledem na flexibilitu právní úpravy vzniku a fungování tohoto subjektu. Občané zde mají právo svobodně se sdružovat bez povolení státního orgánu. Výhodou je též nízká ekonomická náročnost vzhledem ke skutečnosti, že při vzniku sdružení nejsou zákonem vyžadovány žádné majetkové vklady a registrační řízení není zpoplatněno.

2.1.2 Vznik občanského sdružení

Sdružení jsou samostatnými právnickými osobami, mají způsobilost k právům a povinnostem, neboli právní subjektivitu. Do jejich postavení a činnosti mohou státní orgány zasahovat jen v mezích zákona. Práva a povinnosti člena sdružení upravují stanovy sdružení.

Kabelová [2] také hovoří o tom, že k výkonu sdružovacího práva není třeba povolení státního orgánu. Sdružení tedy nevzniká na základě povolovacího systému, ale na základě registrace. Registraci provádí Ministerstvo vnitra (viz. Příloha A). Proces vzniku občanského sdružení je dvoufázový, kdy nejprve založena právnická osoba (např. schůzí přípravného výboru občanského sdružení a sepsáním stanov) a teprve poté vzniká a stává se subjektem (registrací občanského sdružení Ministerstva vnitra). Více v příloze B.

Návrh na registraci mohou Ministerstva vnitra podávat nejméně tři občané, z nichž alespoň jeden musí být starší 18 let. Tyto osoby tvoří přípravný výbor občanského sdružení.

V návrhu na registraci musí být uvedena:

1. jména a příjmení členů přípravného výboru
2. data narození členů přípravného výboru
3. bydliště členů přípravného výboru
4. údaje, kdo z členů přípravného výboru starší 18 let je zmocněncem oprávněným jednat jménem přípravného výboru

Návrh musí podepsat všichni členové přípravného výboru, přičemž podpisy členů nemusí být úředně ověřeny.

Dále podle Kabelové [2] jsou základním dokumentem občanského sdružení stanovy. K návrhu na registraci se připojují stanovy ve dvojím vyhotovení. Ve stanovách musí být vyhotoveno:

- *název sdružení*

Právnícké osoby mají svůj název, který musí být určen při jejich zřízení. Toto ustanovení se vztahuje na všechny právnícké osoby, tedy i na občanské sdružení.

- *sídlo sdružení*

Sídlo se určí při zřízení sdružení. Sídlo nesmí být v bytě, pokud to odporuje povaze sdružení nebo rozsahu jeho činnosti.

- *cíl činnosti sdružení*

Cíl činnosti může být různorodý a v mezích obecně závazných právních předpisů prakticky libovolný. Sdružení se tedy v praxi angažují v širokém spektru jako je například ve sportu, v kultuře, ekologii a jiných zájmech.

- *orgány sdružení*

Úprava orgánů sdružení je velice volná a je téměř plně ponechána na vůli sdružení. Mnohé sdružení prakticky kopírují úpravu orgánů obchodních společností a ustanovují valnou hromadu členů, dozorčí rady a jiné. Časté jsou též členské schůze sdružení. Sdružení může téměř neomezeně určovat a vytvářet rady, výbory, sněmy a sjezdy. Musí být určeny orgány a funkcionáři oprávnění jednat jménem sdružení, tedy statutární orgány.

- *ustanovení o organizačních jednotkách*

V rámci občanského sdružení mohou působit organizační jednotky, kluby, oddíly.

- *zásady hospodaření sdružení*

Ve stanovách musí být uvedeny základní zásady hospodaření sdružení, tedy zejména jakým způsobem bude sdružení získávat vlastní prostředky jako je například dar, sponzorské příspěvky a jiné.

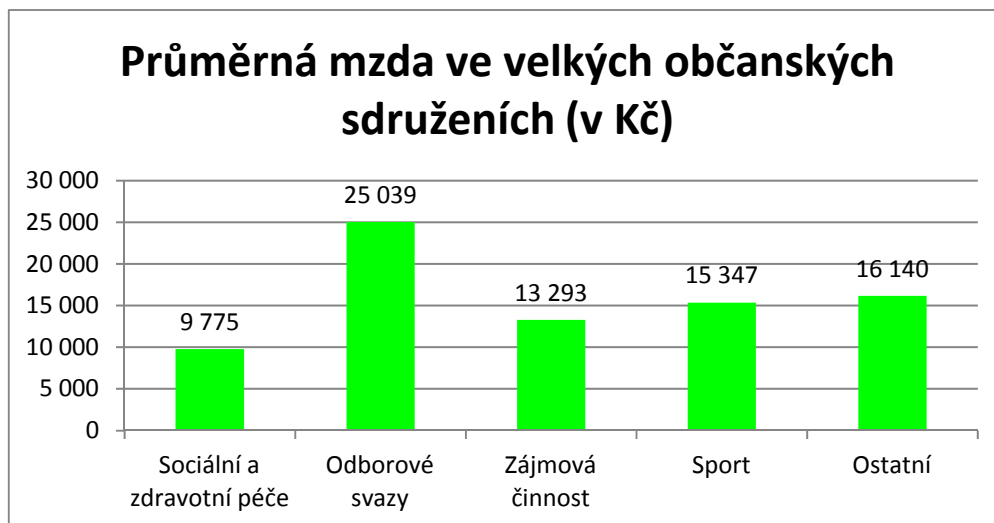
Dále Kabelová [2] zmiňuje, že návrh na registraci se podává Ministerstvu vnitra, a to v současné době na adresu: Ministerstvo vnitra, odbor všeobecné správy, oddělení volební sdružování, náměstí Hrdinů č. 3, 140 21 Praha 4. Návrh není zpoplatněn, není tedy třeba platit žádný správní poplatek. Návrh musí mít požadované náležitosti. Nemá-li návrh či přiložené stanovky náležitosti, jsou-li údaje neúplné nebo nepřesné, Ministerstvo vnitra na to přípravný výbor bezodkladně, nejpozději do pěti dnů od doručení návrhu, upozorní s tím, že dokud tyto vady nebudou odstraněny, řízení o registraci nebude zahájeno. Ministerstvo vnitra registraci odmítne, jestliže z předržných stanov sdružení vyplývá, že jde o politickou stranu či hnutí, o osobu založenou k výdělečné činnosti nebo k zajištění řádného výkonu určitých povolání, o církev či náboženskou společnost. Nejistí-li Ministerstvo vnitra důvod k odmítnutí registrace, provede do deseti dnů od zahájení řízení registraci a v této lhůtě zašle zmocněnci přípravného výboru jedno vyhotovení stanov, na němž vyznačí den registrace, kterým je den odeslání.

2.1.3 Fungování občanského sdružení

Kabelová [2] zmiňuje, že při činnosti občanského sdružení dochází velmi často a z nejrůznějších důvodů k potřebě provést určité změny v rámci sdružení. Jedná se zejména o změny v obsazení statutárních a jiných orgánů, změna sídla, změny názvu sdružení. Provedení některých změn je nutné oznámit Ministerstvu vnitra. Tak například při změně statutárního orgánů občanského sdružení není třeba provádět změnu stanov a není to nutné oznamovat Ministerstvu vnitra. Nicméně je nutné dodržet postup ustavování statutárního orgánu, který je dán stanovami. Opakem je změna údajů uváděných ve stanovách, jde o změnu stanov. (Například: změna názvu sdružení, sídla, cíle jeho činnosti a další). Zde změnu stanov oznámí sdružení písemně Ministerstvu vnitra do patnácti dnů od jejího schválení a připojí ve dvojitě vyhotovení text změny.

Při činnosti občanského sdružení je nutné rozlišovat mezi rozhodováním (tedy vytvářením vůle uvnitř sdružení) a právního jednáním (tedy projevováním vůle navenek vůči třetím osobám). Úprava rozhodování je záležitostí stanov, na nich záleží, kterému orgánu sdružení svěří určité záležitosti k rozhodování. Důležitou součástí občanského sdružení je i velikost mezd (viz. Obrázek 1) a jejich tvorba. Tento graf popisuje průměrnou mzdu občanských

sdužení, podle obsahu činnosti. Nejvyšší odměny dostávají pracovníci, kteří jsou zaměstnáni v odborových svazích, ve sportu mzda klesá, protože tam pracuje největší množství dobrovolných pracovníků, u sociální a zdravotní péče a zájmové činnosti je průměrná mzda nižší, protože zaměstnávají velké množství zaměstnanců na zkrácený úvazek. Tyto data jsou převzata z českého statistického úřadu v roce 2006.

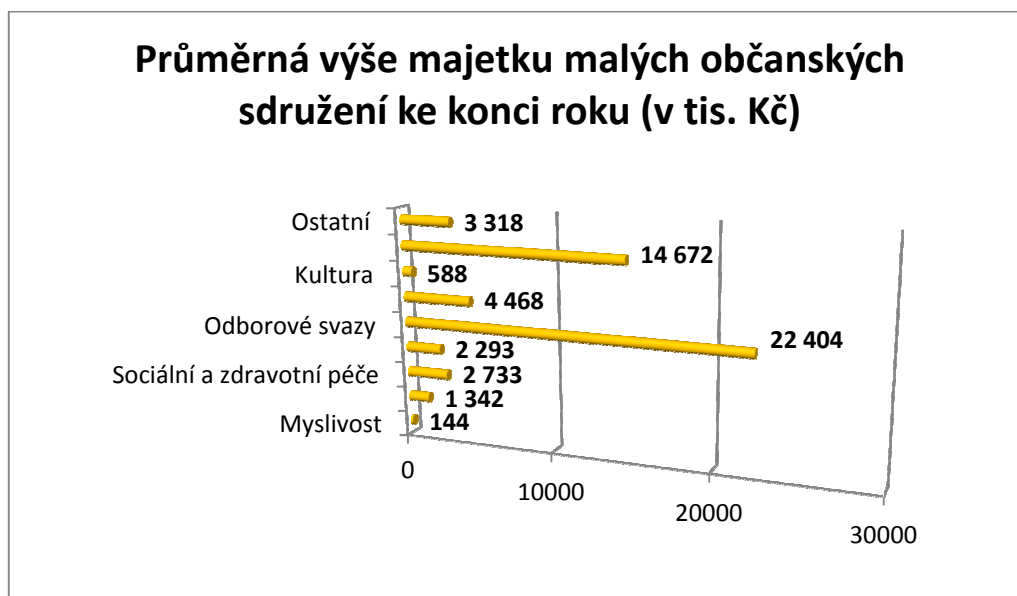
Obrázek 1: Graf popisující průměrnou mzdu ve velkých občanských sdruženích

Zdroj: [12]

Borlová, [2] říká, že právní úkony právnické osoby ve všech věcech činí ti, kteří k tomu jsou oprávněni smlouvou o zřízení právnické osoby, zakládající listinou nebo zákonem. Stanovy určí, kdo je oprávněn činit jménem sdružení právní úkony, kdo je statutární orgán. Práva a povinnosti sdružení vzniknou, jen pokud se právní úkon týká předmětu činnosti sdružení a jen tehdy, jde-li o překročení, o kterém druhý účastník nemohl vědět. V průběhu činnosti sdružení může nastat situace, kdy sdružení bude mít závazky vůči řadě věřitelů a nebude v jeho reálných možnostech, aby je všechny splnilo. Tento stav je obecně označován jako bankrot, insolvence či úpadek. Jediným procesním řešením této situace je postup dle insolvenčního zákona.

Srchová [2] tvrdí, že sdružení, které je v úpadku, je povinno bez zbytečného odkladu podat insolvenční návrh. Sdružení je v úpadku, jestliže má více věřitelů, dále má peněžité závazky po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti, a tyto závazky není schopno plnit. Sdružení je rovněž v úpadku, je-li předloženo. O předložení jde tehdy, má-li sdružení více věřitelů a souhrn jeho závazků převyšuje hodnotu jeho majetku. Povinnost podat insolvenční návrh mají i statutární orgány sdružení a likvidátor sdružení v likvidaci. Jestliže uvedené osoby tuto

povinnost nesplní, odpovídají věřitelům za škodu nebo jinou újmu, kterou způsobí porušením této povinnosti. Nyní následuje graf (viz. Obrázek 2), který nám zobrazuje výši majetku u občanských sdružení. Aby data nebyla zkreslená, zúžili jsme okruh na malá občanská sdružení. Velikost majetku si můžeme porovnat přímo z grafu, kdy myslivost a kultura, je občanské sdružení, které nevlastní téměř žádný majetek a vlastně ani žádný majetek nepotřebují. Naopak odborové svazy, jsou občanská sdružení, která mají majetek a také ho ke své činnosti určitě využijí.

Obrázek 2: Graf popisující průměrnou výši majetku malých občanských sdružení

Zdroj: [12]

2.1.4 Zánik občanského sdružení

Kabelová [2] tvrdí, že obecným principem u právnických osob zapisovaných do určitého veřejného rejstříku či evidence je, že tato osoba zaniká dnem výmazu z příslušného rejstříku. Předpokládá se, že zániku předchází zrušení právnické osoby. Tedy obdobně jako proces vzniku je dvojfázový, kdy je právnická osoba nejdříve založena a teprve pak vzniká a stává se subjektem, tak i proces zániku má dvě fáze. Nejprve je právnická osoba zrušena (dohodou, rozhodnutím jejího orgánu, uplynutím doby, na kterou byla založena, apod) a poté, většinou po provedení likvidace, zaniká výmazem z příslušného rejstříku. Občanské sdružení zanikne dobrovolným rozpuštěním nebo sloučením s jiným sdružením či zanikne pravomocným rozhodnutím Ministerstva vnitra o jeho rozpuštění.

Dále Kabelová [2] hovoří o tom, že při zániku sdružení se podle zákona o sdružování občanů provede majetkové vypořádání. Sdružení oznámí zánik do patnácti dnů Ministerstvu vnitra (viz. Příloha C). Sdružení dále zaniká pravomocným rozhodnutím Ministerstva vnitra o

jeho rozpuštění. Nepřechází – li celé jmění na právního nástupce, je třeba provést majetkové vypořádání – likvidaci. Likvidace je zákonem upravený postup, při kterém dochází k mimosoudnímu vyrovnání majetkových vztahů zanikající právnické osoby. Na začátku je třeba ustanovit likvidátora. Ustanoví ho statutární orgán sdružení, není-li stanovami určeno jinak. Likvidátorem musí být fyzická osoba. V případě, že sdružení bylo zrušeno rozhodnutím Ministerstva vnitra, provede jeho majetkové vypořádání likvidátor učený Ministerstvem vnitra. Ministerstvo vnitra jmenuje likvidátora rovněž v případě, není orgán, který by majetkové vypořádání provedl, tedy že sdružení likvidátora samo nejmenuje bez zbytečného odkladu. Zemře-li likvidátor, je-li odvolán nebo vzdá-li se své funkce anebo nemůže-li vykonávat, jmenuje se nový likvidátor způsobem, kterým byl jmenován předchozí likvidátor. Likvidátor je orgánem sdružení. Jeho jmenováním na něj přechází působnost statutárního orgánu jednat jménem sdružení. Je však oprávněn činit jménem sdružení jen úkony směřující k likvidaci sdružení. Nové smlouvy může uzavírat jen v souvislosti s ukončením nevyřízených záležitostí nebo jeli to potřebné k zachování hodnoty majetku sdružení. Funkce likvidátora je placená, odměnu určuje ten, kde jej ustanovit.

A v neposlední řadě se Kabelová [2] zabývá tím, že likvidátor oznámí vstup sdružení do likvidace všem známým věřitelům. Zároveň je povinen bez zbytečného odkladu zveřejnit nejméně dvakrát za sebou v Obchodním věstníku s alespoň dvoutýdenním časovým odstupem rozhodnutí o zrušení sdružení s výzvou pro věřitele, aby přihlásili své pohledávky ve lhůtě, která nesmí být kratší než tři měsíce. Pak likvidátor sestaví zprávu o průběhu likvidace s návrhem na rozdělení čistého majetkového zůstatku, jenž plyne z likvidace (likvidační zůstatek), mezi členy sdružení a předloží ji sdružení k schválení. Ke dni zpravování návrhu na rozdělení likvidačního zůstatku sestaví likvidátor účetní závěrku. Do 30 dnů po skončení likvidace podá likvidátor návrh Ministerstvu vnitra na zánik sdružení, a následně teprve sdružení zanikne.

2.2 Obecně prospěšné společnosti

Obecně prospěšné společnosti se řídí podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, ve znění pozdějších předpisů. V říjnu 2001 bylo registrováno 701 obecně prospěšných společností.

2.2.1 Obecná charakteristika

Kočí [2] se zabývá obecně prospěšnými společnostmi, jako nové formy právnické osoby existující v České republice od účinnosti Zákona o obecně prospěšných společnostech (dále

jen ZOPS) a o změně a doplnění některých zákonů, tj. od 1.1 1996, a stojí vedle obecné úpravy obchodních společností, družstev příspěvkových organizací, nadací, občanských sdružení, politických stran, odborů, církví a náboženských společností.

Definiční znaky o.p.s. (obecně prospěšné společnosti):

- o.p.s. má právní subjektivitu a způsobilost k právním úkonům,
- o.p.s. je založena podle zákona o obecně prospěšných společnostech (dále jen ZOPS),
- o.p.s. poskytuje veřejnosti obecně prospěšné služby za předem stanovených a pro všechny uživatele stejných podmínek,
- hospodářský výsledek (zisk) o.p.s. nesmí být použit ve prospěch zakladatelů, členů jejích orgánů nebo zaměstnanců a musí být použit na poskytování obecně prospěšných služeb, pro které byla o.p.s. založena.

Kočí [2] se také zabývá obecně prospěšnými službami, kterými lze rozumět takové služby, jež směřují k dosažení obecného blaha zejména a poli humanitárním, kulturním, ekologickém, sociální péče, sportu, tělovýchovy, vědy, vzdělávání, zdravotnictví, ochrany života, zdraví osob a ochrany zvířat. Obecně prospěšné služby musí o.p.s. poskytovat za předem stanovených a pro všechny uživatele stejných podmínek. Povinnost poskytovat obecně prospěšnou službu za stejných podmínek neznámá, že by např. soukromá střední škola, které je o.p.s., neměla právo vybírat si studenty z uchazečů o studium podle předem stanovených pravidel, pokud zajistí, že to pravidla budou stejně uplatněna na všechny přihlášené. Podmínky, za nichž o.p.s. poskytuje obecně prospěšné služby, musí být veřejně dostupné a musí být stanoveny již v zakládací listině, popř. v zakládací smlouvě.

Kočí [2] tvrdí, že o.p.s. je neziskovou organizací, a proto je zakázáno, aby rozdělovala svůj případný zisk mezi jiné osoby, tedy aby jej použila na jinou činnost, než pro kterou byla založena. O.p.s. musí povinně vždy reinvestovat dosažený hospodářský výsledek do hlavní činnosti. Nyní následuje graf (viz. Obrázek 3), který nám popisuje majetek obecně prospěšné společnosti podle oblastí, v kterých vykonávají svojí činnost. Majetek je zde myšlen jako nemovitosti, kterých má nejvíce obecně prospěšná společnost v oblasti zdraví a nejméně oblast sportu a volného času.

Obrázek 3: Graf popisující majetek podle oblastí na 1 obecně prospěšnou organizaci

Zdroj: [13]

Z této novely ZOPS vyplývají pro obecně prospěšné společnosti některé níže uvedené povinnosti

Povinnosti týkající se zakladatelské listiny (zakladatelské smlouvy) a statutu

Za podmínky, že obecně prospěšná společnost vznikla před 1. lednem 2011, musí zakladatel a není-li zakladatel tak správní rada uvést zakládací listinu nebo zakládací smlouvu do souladu s novým zněním ZOPS, které je účinné od 1. ledna 2011.

Opět za podmínky, že obecně prospěšná společnost vznikla před 1. lednem 2011, musí správní rada uvést státu obecně prospěšné společnosti, byl-li vydán, do souladu s novým zněním ZOPS, které je účinné od 1. ledna 2011.

Obě výše uvedené povinnosti musí být splněny nejpozději do 1. července 2011.

Povinnosti vztahující se k řediteli obecně prospěšné společnosti

Jestliže nemá obecně prospěšná společnost k 1.1. 2011 ustanovenou funkci ředitele jako statutárního orgánu, správní rada této obecně prospěšné společnosti ustanoví ředitele dle nového znění ZOPS nejpozději do 1. července 2011. Do této doby vykonává pravomoci statutárního orgánu správní rada.

Ředitel obecně prospěšné společnosti, jmenovaný do funkce před 1. lednem 2011 se dne 1. ledna 2011 stává ze zákona statutárním orgánem obecně prospěšné společnosti.

Režim výroční správy

Pro vyhotovení a zveřejnění výroční zprávy obecně prospěšné společnosti za účetní období do dne 1. ledna 2011 se použije zákon č. 248/1995 Sb., ve znění účinném do dne 1. ledna 2011. To znamená, že výroční zpráva se bude dle ustanovení nového ZOPS vydávat až za účetní období, které začalo nejdříve 1. ledna 2011.

2.2.2 Vznik obecně prospěšných společností

Zákon o obecně prospěšných společnostech zmiňuje podmínky založení a vzniku o.p.s. Proces vzniku obecně prospěšných společností je, stejně jako u obchodních společností, závazně dvoufázový. Nejdříve je obecně prospěšná společnost založena pořízením zakládací listiny nebo uzavřením zakládací smlouvy, poté je podán návrh na zápis o.p.s. do rejstříku obecně prospěšné společnosti. Obecně prospěšná společnost vzniká teprve dnem zápisu do rejstříku obecně prospěšných společností. Zákon o obecně prospěšných společnostech, tedy odlišuje založení o.p.s. od jejich vzniku, jenž je završen až dnem jeho zápisu do rejstříku obecně prospěšných společností.

Kočí [2] dále hovoří o tom, že zakladateli o.p.s. mohou být fyzické i právnické osoby, včetně České republiky. Stát může založit obecně prospěšnou společnost anebo se účastnit na jejím založení jen s předchozím souhlasem vlády. Vláda současně stanoví, které ministerstvo bude jménem státu vykonávat funkci zakladatele. Projevem vůle k založení o.p.s. je vydání zakládací listiny jedním zakladatelem nebo uzavření smlouvy více zakladateli. O.p.s. tedy může založit víceméně kterýkoliv právní subjekt, který není zbaven způsobilosti k právním úkonům a který není podle zvláštního zákona omezen v zakládání nových právních subjektů. Je-li zakladatelů více, zakládá se o.p.s. zakládací smlouvou, je-li zakladatel jediný, zakládá se o.p.s. zakládací listinou. Zatímco podpisy na zakládací smlouvě musí být úředně ověřené, zakládací listina musí být vyhotovena ve formě notářského zápisu. Podpisy ověřují např. advokáti, notáři nebo orgány obcí. Notářské zápisy sepisují notáři.

Zákon o obecně prospěšných společnostech stanoví závazné náležitosti, které zakládací smlouva nebo zakládací listina musí obsahovat. Vedle těchto závazných náležitostí může zakládací smlouva nebo zakládací listina obsahovat také fakultativní (nepovinné) náležitosti, je-li to vůlí zakladatelů.

2.2.3 Orgány a způsob jejich ustavování

Srčhová [2] se zabývá orgány o.p.s., kterými jsou ředitel, správní rada a dozorčí rada.

Ředitel je statutární orgánem obecně prospěšné společnosti, jenž řídí činnost obecně prospěšné společnosti a jedná jejím jménem. Ředitele jmenuje a odvolává správní rada. Ředitelem může být pouze fyzická osoba, která nebyla pravomocně odsouzena za úmyslný trestný čin a má způsobilost k právním úkonům. Ředitel má povinnost vykonávat svoji funkci ve smluvním poměru s o.p.s. Úkony týkající se vztahu ředitele k obecně prospěšné společnosti činí správní rada.

Ředitel, stejně jako členové správní rady, je povinen vykonávat svou funkci s péčí řádného hospodáře a zachovávat mlčenlivost o důvěrných informacích a skutečnostech. Ředitel nemůže být členem správní rady ani dozorčí rady, je však oprávněn se zúčastnit jednání správní rady a dozorčí rady s hlasem poradním.

Správní rada musí mít nejméně tři členy, přičemž počet členů o.p.s. musí být vždy dělitelný třemi. Členem správní rady může být pouze fyzická osoba, která je bezúhonná a způsobilá k právním úkonům. Za bezúhonného se považuje ten, kdo nebyl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin. Řádné funkční období člena správní rady je tříleté. Uplynutím funkčního období člena správní rady jeho funkce zaniká a vzniká povinnost jeho výmazu z rejstříku obecně prospěšných společností. Správní rada je usnášeníschopná, je-li přítomna nadpoloviční většina jejích členů a k rozhodnutí je třeba souhlasu většiny přítomných členů.

Členy správní rady jmenuje zakladatel, pokud v zakládací smlouvě nebo v zakládací listině nestanovil jinak. Členství ve správní radě zaniká uplynutím funkčního období, úmrtím, odstoupením, odvoláním a dále také zánikem o.p.s. Po zániku funkce člena správní rady musí být na uvolněné místo nejpozději do 60 dnů jmenováni noví členové. Správní rada schvaluje rozpočet obecně prospěšné společnosti, dále řádnou mimořádnou účetní závěrku a výroční zprávu obecně prospěšné společnosti a v neposlední době také předmět doplňkových činností.

Dozorčí rada je kontrolním orgánem o.p.s. Počet členů dozorčí rady stanoví zakladatelský dokument, nejméně může mít tři členy a případně jejich vyšší počet musí být vždy dělitelný třemi. Členové dozorčí rady volí svého předsedu, který svolává a řídí jednání dozorčí rady. Členy dozorčí rady jmenuje zakladatel, nestanoví-li zakládací listina či zakládací smlouva jinak. Pro způsob ustanovení a členství v dozorčí radě platí obdobně ustanovení o správní radě.

Úkolem dozorčí rady je:

- kontrola hospodaření a činnosti o.p.s.,
  - přezkoumání řádnou a mimořádní účetní závěrku a výroční zprávy o.p.s.
  - nejméně jedenkrát ročně podání zprávy řediteli a správní radě o výsledcích kontrolní činnosti
- dohled na to, že o.p.s. vyvíjí činnost v souladu se zákony a zakládací listinou nebo smlouvou o.p.s.

Povinností dozorčí rady je upozornit ředitele a správní radu na porušení zákonů, ustanovení zakládací smlouvy, na nehospodárné postupy a na další nedostatky v činnosti o.p.s. Dozorčí rada je oprávněna stanovit řediteli nebo správní radě lhůtu k zjednání nápravy. Není-li náprava zjednána, dozorčí rada neprodleně informuje o zjištěných nedostatcích zakladatele. Ke vzniku o.p.s. nestačí její založení, ale je třeba provést zápis o.p.s. do rejstříku o.p.s.

Tabulka 1: Účetní závěrka obecně prospěšných organizací

Účetní závěrka	Počet	%
Účetní závěrka plném rozsahu	38	32,48
Účetní závěrka ve zkráceném rozsahu	29	24,79
Neobsažena	50	42,74
Celkem	117	100

Zdroj: [13]

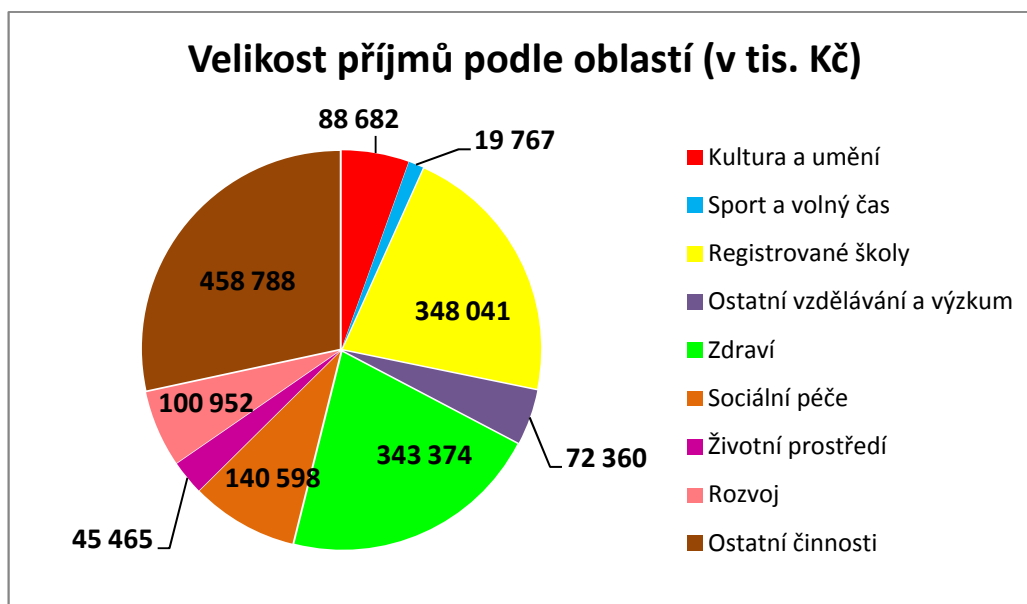
2.2.4 Činnost obecně prospěšných organizací

Kočí [2] říká, že při činnosti o.p.s. dochází velmi často a z nejrůznějších důvodů k potřebě provést určité změny v rámci o.p.s. Jedná se zejména o změny v obsazení statutárního orgánu, změny sídla, změny názvu o.p.s., změny zakládací smlouvy, atd. Ohledně změn, které se týkají skutečností, jež se zapisuje do rejstříku o.p.s., je nutné podat návrh na změnu zápisu o.p.s. v rejstříku o.p.s. Při činnosti o.p.s. je nutné rozlišovat mezi rozhodováním (tedy vytvářením vůle uvnitř o.p.s.) a právním jednáním (tedy projevováním vůle navenek vůči třetím osobám.) Úprava rozhodování je záležitostí ZOPS a zakládací smlouvy nebo listiny.

Právní úkony o.p.s. ve všech věcech činí statutární orgán, kterým je ředitel. Právní úkony ředitele jsou právními úkony přímo samotné o.p.s., tedy nejedná se o zastupování. Vedle ředitele činí za o.p.s. právní úkony zejména další pracovníci o.p.s. pokud je to stanoveno ve

vnitřních předpisů právnické osoby nebo je to vzhledem k jejich pracovnímu zařazení obvyklé.

Nyní následuje graf (viz Obrázek 4), který úzce souvisí s činností obecně prospěšných organizací a jedná se o příjmovou oblast. Největší část, pokud pomineme ostatní činnosti, které se skládají z více činností, jsou na to graficky nejlépe registrované školy a oblast zdraví. Oblast registrovaných škol má vysoké příjmy z jednoho hlavního důvodu a to jsou příjmy ze státního rozpočtu, který tvoří více jak 50% svých příjmů, ale oblast zdraví a životního prostředí jsou jedny z obecně prospěšných společností, jejich naprostá většina příjmů pochází z prodeje vlastních výkonů, v oblasti zdraví je to 91% a v oblasti životního prostředí je to 79%. Tyto data jsou převzata z Českého statistického úřadu, a věcně nám dokreslují představu o velikosti příjmů obecně prospěšných společností.

Obrázek 4: Graf popisující velikost příjmů obecně prospěšných společností

Zdroj: [13]

2.2.5 Zrušení, zánik a následná likvidace obecně prospěšných organizací

Lerchová [2] tvrdí, že proces zániku o.p.s. se skládá ze dvou fází: ze zrušení o.p.s. a ze zániku o.p.s. ve vlastním slova smyslu. K zániku o.p.s. – k zániku právní subjektivity o.p.s. dochází dnem výmazu z rejstříku o.p.s. Zániku o.p.s. předchází její zrušení s likvidací nebo bez likvidace.

O.p.s. může být zrušena z následujících důvodů:

- uplynutí doby, na kterou byla o.p.s. založena
- dosažení účelu, pro který byla založena

- rozhodnutí správní rady o zrušení společnosti
- vnitrostátní fúzí nebo rozdělením
- rozhodnutí soudu o zrušení o.p.s.
- prohlášení konkurzu na její majetek

Zákon o obecně prospěšných společnostech stanoví zvláštnosti ve vztahu k obecné úpravě likvidace. ZOPS nařizuje likvidaci o.p.s. ve všech případech, kdy nepřechází celé jmění o.p.s. na právního nástupce. Vstup o.p.s. do likvidace se zapisuje do rejstříku o.p.s. a po dobu likvidace užívá o.p.s. názvu s dovětkem „v likvidaci“. K provedení likvidace jmenuje správní rada likvidátora. Není-li likvidátor jmenován správní radou, bez zbytečného odkladu jej jmenuje příslušný soud podle sídla o.p.s. Dnem zápisu likvidace společnosti do rejstříku o.p.s. přechází působnost statutárního orgánu jednat jménem společnosti na likvidátora zapsaného v rejstříku o.p.s. Likvidátor činí jménem o.p.s. jen úkony směřující k likvidaci společnosti. ZOPS závazně stanoví způsob zahájení likvidace.

Likvidátor zahajuje likvidaci:

- ověřením, že zakladatelé obecně prospěšné společnosti byli včas o likvidaci informováni
- výzvou k věřitelům a ostatním osobám likvidací dotčeným k přihlášení se o svá práva a pohledávky
- zveřejněním vstupu o.p.s. do likvidace v Obchodním věstníku
- oznámením zahájení likvidace obci, v níž o.p.s. sídlí, a příslušnému finančnímu úřadu

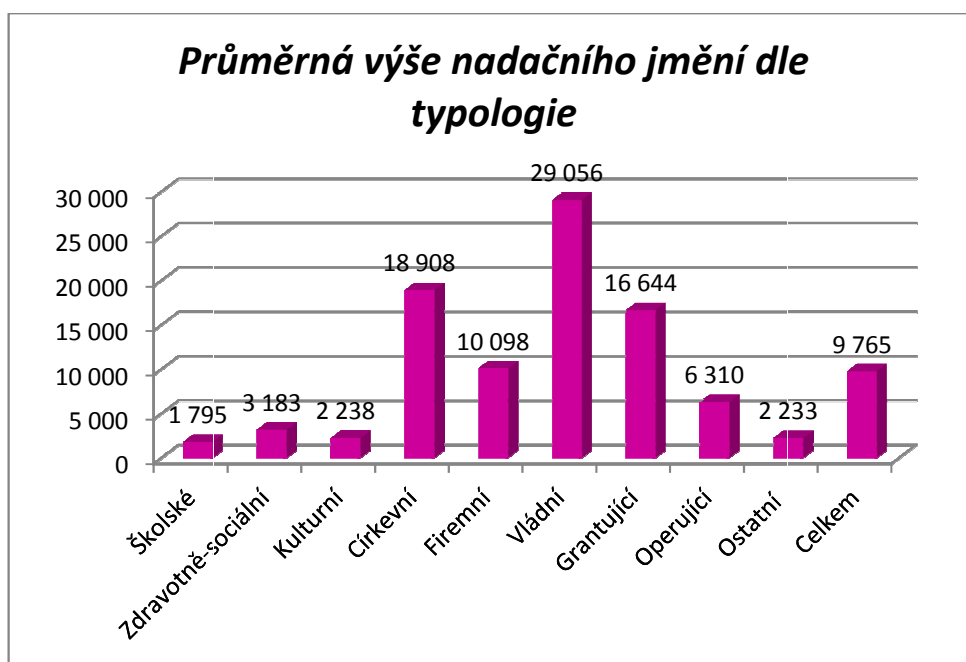
2.3 Nadace a nadační fondy

Nadace a nadační fondy se řídí podle zákona č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech, ve znění pozdějších předpisů. V říjnu 2001 bylo registrováno 229 nadací a 784 nadačních fondů.

2.3.1 Obecná charakteristika

Podle Kočí [2] jsou nadace a nadační fondy účelová sdružení majetku zřízená a vzniklá pro dosahování obecně prospěšných cílů. Obecně prospěšným cílem je zejména rozvoj duchovních hodnot, ochrana lidských práv nebo jiných humanitárních hodnot, ochrana přírodního prostředí, kulturních památek a tradic rozvoj vědy vzdělání, tělovýchovy a sportu. Nadace a nadační fondy jsou právnickou osobou.

Majetek nadace tvoří nadační jmění (viz. Obrázek 5) a ostatní majetek nadace. Nadace ho používá k dosahování účelu, pro který byla zřízena, výnosů z nadačního jmění a ostatní majetek nadace. Nadační jmění je peněžní vyjádření souhrnu peněžitých i nepeněžitých vkladů a nadačních darů zapsaných v nadačním rejstříku. Nadační fond používá k dosahování účelu, pro který byl zřízen, všechnen svůj majetek. Graf nám zobrazuje výši nadačního jmění podle druhu nadace. Vidíme, že oblast vládních a církevních nadací mají největší jmění, a to proto, že do nadačního jmění zahrnujeme i cenné papíry a nemovitosti, které vláda má.

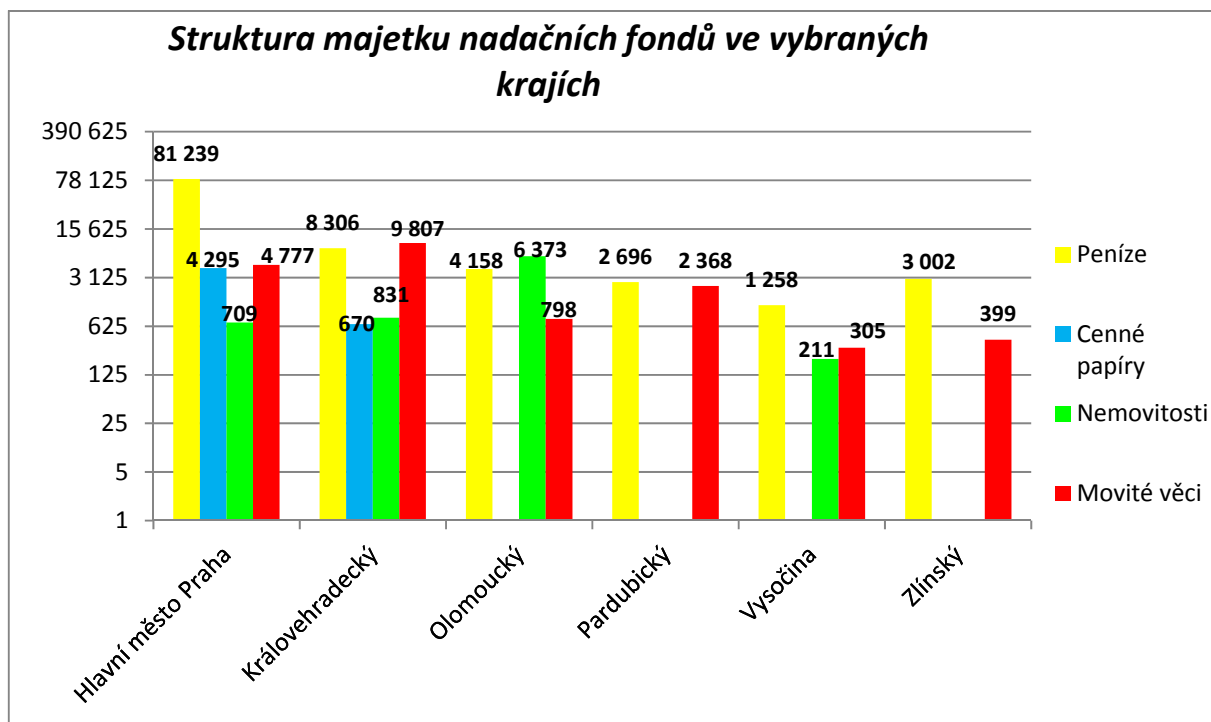
Obrázek 5: Graf popisující průměrnou výši nadačního jmění

Zdroj: [14]

2.3.2 Vznik nadace a nadačních fondů

Dále se Kočí [2] zabýval tím, že se nadace nebo nadační fond zřizuje písemnou smlouvou uzavřenou mezi zřizovateli (nebo zakládací listinou, je-li zřizovatel jediný) anebo závětí (dále jen nadační listina). Zřizuje-li se nadace nebo nadační fond smlouvou, musí být pravost podpisu zřizovatelů na smlouvě úředně ověřena, zřizuje-li se nadace nebo nadační fond

zakládací listinou či závětí, musí být nadační listina pořízena ve formě notářského zápisu. Nyní následuje graf (viz. Obrázek 6), který nám zobrazuje, jak velký majetek mají nadační fondy ve vybraných krajích a z čeho se jim majetek skládá. Opravdu každý z vybraných krajů má jinou strukturu a velikost majetku. Zde nejde určit, jestli má jeden kraj větší majetek než druhý, protože každý z nich má takovou strukturu, kterou potřebuje ke své činnosti.

Obrázek 6: Graf popisující strukturu majetku nadačních fondů

Zdroj: [14]

Nadační listina, nejde-li o závěť, musí obsahovat:

- název a sídlo nadace nebo nadačního fondu
- údaje o zřizovatelích
- vymezení účelu, pro který se nadace nebo nadační fond zřizuje
- výši, popř. hodnotu majetkového vkladu, který se každý zřizovatel zavazuje vložit do nadace nebo nadačního fondu
- počet členů správní rady, údaje o jednotlivých členech s uvedením způsobu jejich jednání jménem nadace nebo nadačního fondu
- počet členů dozorčí rady a údaje o jednotlivých členech
- stanovení pravidla pro omezení nákladů nadace nebo nadačního fondu

- určení osoby, která spravuje majetkové vklady zřizovatele do vzniku nadace nebo nadačního fondu
- podmínky pro poskytování nadačních příspěvků

Celková hodnota nadačního jmění nesmí být nižší než 500 000 Kč a po dobu trvání nadace se nesmí snížit pod tuto hodnotu. Nadační jmění může být tvořeno pouze peněžními prostředky, cennými papíry, nemovitými a movitými věcmi, jakož i jinými majetkovými právy a jinými majetkovými hodnotami, které splňují předpoklad trvalého výnosu a neváznou na nich zástavní práva.

Do 30 dnů ode dne vzniku nadace nebo nadačního fondu vydá správní rada statut. Správní rada rozhoduje i o jeho změnách. Statut nadace nebo nadačního fondu upravuje postup pro jednání orgánů nadace nebo nadačního fondu, podmínky pro poskytování nadačních příspěvků.

Tabulka 2: Výroční zpráva nadací a nadačních fondů v roce 2002

Výroční zpráva za rok 2002 ve sbírce listin	Nadace		Nadační fondy		Celkem	
	počet	%	počet	%	počet	%
Přítomna	169	48,84	234	26,62	403	32,9
Nepřítomna	71	20,52	289	32,88	360	29,39
Složka ve sbírce listin nezaložena	106	30,64	356	40,5	462	37,71
Celkem	346	100	879	100	1225	100

Zdroj: [14]

Nadace nebo nadační fond vzniká dnem zápisu do nadačního rejstříku. Rejstřík vede soud určený zvláštním zákonem k vedení obchodní rejstříku. Návrh na zápis nadace nebo nadačního fondu do rejstříku podává zřizovatel.

K návrhu na zápis nadace nebo nadačního fondu do rejstříku se přikládá:

1. nadační listina
2. doklad o splacení peněžitého vkladu
3. smlouva o správě cenných papírů
4. výpis z rejstříku trestů členů správní rady, dozorčí rady, výpis z rejstříku trestů nesmí být starší šesti měsíců

2.3.3 Činnost nadace a nadačních fondů

Pelc [10] se zabývá tím, že cílem nadací a nadačních fondů je pomáhat svými finančními prostředky v nejrůznějších oblastech lidských aktivit. Cílem nadací a nadačních fondů není přímá péče o klienty či poskytování služeb, nýbrž finanční podpora a propagace obecně prospěšných cílů. Právní rámec pro zřízení a činnost nadace, popřípadě nadačního fondu je dán v ČR zákonem č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech, ve znění pozdějších předpisů. V průběhu roku 2008 byl tento zákon novelizován, a to zákonem č. 126/2008 Sb., který nabyl účinnosti od 1. 7. 2008. Po právní stránce jsou nadace nebo nadační fond vymezeny jako „účelová sdružení majetku pro dosahování obecně prospěšných cílů“. Právě tento rys, tzn., jedná se o „účelové sdružení majetku“, odlišuje nadace a nadační fondy od ostatních neziskových organizací, jakými jsou například občanská sdružení, popřípadě obecně prospěšné společnosti. Ovšem nejedná se jen o tento jeden jediný charakteristický rys nadací a nadačních fondů, který by byl důvodem pro jejich vznik.

2.3.4 Zrušení a zánik nadace a nadačních fondů

Podle Náhlovské [2] nadace nebo nadační fond zaniká ke dni výmazu z rejstříku. Zániku nadace nebo nadačního fondu předchází jejich zrušení s likvidací nebo bez likvidace. Likvidace se rovněž neprovede, je-li insolvenční návrh zamítnut proto, že majetek nadace nebo nadačního fondu nepostačuje k úhradě nákladů insolventního řízení, nebo je konkurz zrušen proto, že majetek nadace nebo nadačního fondu je zcela nepostačující, nezbude-li po ukončení insolventního řízení nadací nebo nadačnímu fondu žádný majetek.

Nadace nebo nadační fond se zrušují:

- a) dosažením účelu, pro který byly zřízeny, dnem uvedeným v rozhodnutí správní rady o dosažení účelu nadace nebo nadačního fondu
- b) rozhodnutím soudu o zrušení nadace nebo nadačního fondu dnem uvedeným v tomto rozhodnutí
- c) rozhodnutím o úpadku nebo zamítnutím insolventního návrhu proto, že majetek nadace nebo nadačního fondu nepostačuje k úhradě nákladů insolvenčního řízení.

Nadační fond se zrušuje také rozhodnutím správní rady o zrušení nadačního fondu pro vyčerpání majetku, a to dnem uvedeným v rozhodnutí správní rady.

Pro likvidaci nadace nebo nadačního fondu se obdobně použije obchodní zákoník. Likvidátora jmenuje správní rada (v případě zrušení nadace nebo nadačního fondu soudem jmenuje likvidátora soud).

2.4 Círky a náboženské společnosti

Círky a náboženské společnosti se řídí podle zákona č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech, ve znění pozdějších předpisů. V květnu 2001 provozovaly registrované církve 167 účelových zařízení s vlastní právní subjektivitou.

2.4.1 Obecná charakteristika

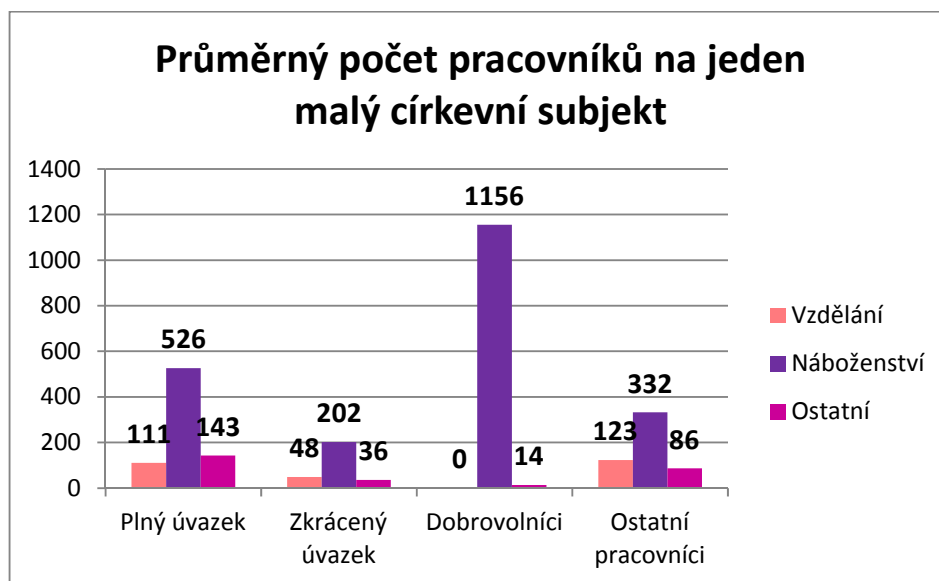
Círky a náboženskou společností se rozumí dobrovolné společenství osob s vlastní strukturou, orgány, vnitřní předpisy, náboženské obřady a projevy víry, založené za účelem vyznávání určité náboženské víry, ať veřejně nebo soukromě, a zejména s tím spojeného shromažďování, bohoslužby, vyučování a duchovní služby. Zákon nedělá rozdíly v postavení mezi církvemi a náboženskými společnostmi. Záleží tedy pouze na vůli zakládajících subjektů, zda založí církev či náboženskou společnost.

2.4.2 Vznik církve a náboženské společnosti

Kočič [2] říká, že církev a náboženská společnost vzniká dobrovolným sdružováním fyzických osob. Círky a náboženské společnosti spravují své záležitosti, zejména ustanovují a ruší své orgány, ustanovují a odvolávají své duchovní a zřizují i ruší své orány, ustanovují a odvolávají své duchovní a zřizují i ruší církevní a jiné instituce podle svých předpisů nezávisle na státních orgánech. Vznikat a vyvíjet činnost nemůže církev a náboženská společnost, jejíž činnost je v rozporu s právními předpisy.

Církev a náboženská společnost se stává právnickou osobou registrací Ministerstva kultury. Návrh na registraci církve a náboženské společnosti podávají MK nejméně tři fyzické osoby, které dosáhly věku 18 let, mají způsobilost k právním úkonům a jsou občan ČR nebo cizinci s trvalým pobytem v ČR) tzv. přípravný výbor). Členové přípravného výboru návrhu podepíší a uvedou své osobní údaje. V návrhu přípravný výbor učí, kdo z jeho členů je zmocněn jednat jménem přípravného výboru. Podpisy členů přípravného výboru musí být úředně ověřeny. Nyní graf (viz. Obrázek 7), dokreslující činnost církevních subjektů. Z grafu lze zjistit, že v oblasti náboženství se využívají všechny možné způsoby zaměstnávání.

Využívají jak plný úvazek, tak zkrácený a především využívají dobrovolníků. U vzdělání se spíše zaměřují na plný úvazek případně zkrácený nebo jiný, nikoliv však dobrovolníky. Ty by logicky v oblasti vzdělání neměli být zahrnuty.

Obrázek 7: Graf popisující průměrný počet pracovníků na jeden církevní subjekt

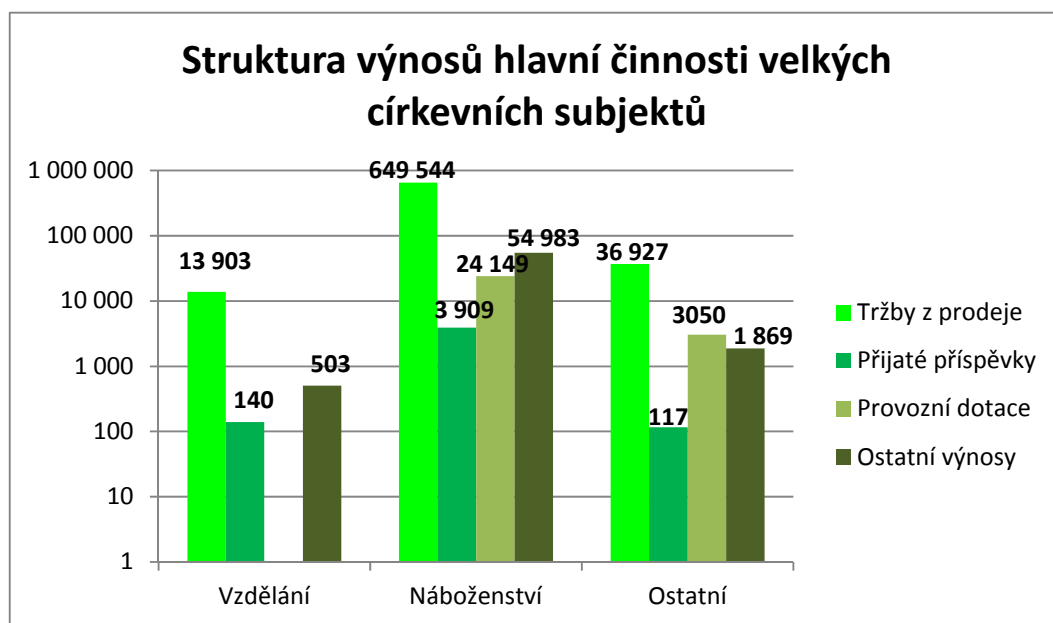
Zdroj: [11]

Návrh na registraci církve a náboženské společnosti musí obsahovat:

- základní charakteristiku církve a náboženské společnosti, jejího učení a poslání
- zápis o založení církve a náboženské společnosti na území ČR
- v originále podpisy nejméně 300 zletilých občanů ČR nebo cizinců s trvalým pobytem v ČR hlásících se k této církvi a náboženské společnosti
- základní dokument

Registrace je nutná i ke změnám základního dokumentu církve a náboženské společnosti, ke změnám zakladatelské smlouvy svazu církví a náboženských společností, jeho názvu, sídla a stanov. Návrh na registraci změn podává Ministerstvo kultury České Republiky (dále jen MK ČR), církev a náboženská společnost nejpozději do 10 dnů ode dne, kdy ke změně došlo. Návrh na registraci změny základního dokumentu církve a náboženské společnosti musí obsahovat úplné znění těch částí textu, kterých se změny týkají. Nyní následuje graf (viz. Obrázek 8), kde je zobrazení výnosů u velkých církevních subjektů. Zde je graf postaven tak, abychom mohli vidět, z čeho se výnosy u církevních subjektů vytváří. U všech třech

církevních subjektů je vidět, že mimo tržeb z prodeje, mají mnoho dalších příjmů, které tvoří celkové výnosy. Dokonce těch ostatních příjmů je více než vlastních tržeb.

Obrázek 8: Graf popisující strukturu výnosů hlavní činnosti církví

Zdroj: [11]

2.4.3 Zrušení a zánik církve a náboženských společností

Ministerstvo kultury zahájí řízení o zrušení registrace církve a náboženské společnosti anebo řízení o zrušení registrace svazu církví a náboženských společností:

- na základě žádosti registrované církve a náboženské společnosti o zrušení její registrace anebo na základě žádosti svazu církví a náboženských společností o zrušení jeho registrace
- dojde-li ke zrušení konkurzu po splnění rozvrhového usnesení nebo ke zrušení konkurzu z důvodu, že majetek církve a náboženské společnosti nebo svazu církví a náboženských společností je zcela nepostačující, nebo dojde k zamítnutí insolventního návrhu proto, že majetek církve nebo náboženské společnosti nebo svazu církví a náboženských společností nebude postačovat k úhradě nákladů insolvenčního řízení
- vyvíjí-li registrovaná církev a náboženská společnost nebo svaz církví a náboženských společností činnost v rozporu s právním řádem

Registrace církve a náboženské společnosti nebo svazu církví a náboženských společností se zrušuje nabytím právní moci rozhodnutí o zrušení jejich registrace. Po zrušení registrace církve a náboženské společnosti musí být provedena likvidace a likvidace všech jejích evidovaných církevních právnických osob. Do 5 pracovních dnů od skončení likvidace oznámí tuto skutečnost likvidátor MK.

Registrovaná církev a náboženská společnost zaniká jako právnická osoba dnem jejího výmazu z Rejstříku registrovaných církví a náboženských společností.

3 FINANCOVÁNÍ NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ A VYUŽITÍ FUNDRAISINGU

V této kapitole se budeme zabývat otázkou financování nestátních neziskových organizací a také oblastí fundraisingu. Jaké je jeho využití, základní metody a v neposlední řadě, jaká jsou pravidla úspěšného fundraisingu.

3.1 Obecná charakteristika financování nestátních neziskových organizací

„Na začátku je nutné se zmínit o tvorbě státního rozpočtu a o způsobu alokace výdajů a systému rozdělování z hlediska jednotlivých řídicích stupňů.

Státní rozpočet zahrnuje vždy dvě strany jedné bilance a to na příjmovou a výdajovou. Hlavním zdrojem příjmů jsou daně, které představují až 95 % příjmů státního rozpočtu. Typickým znakem daní je jejich nedobrovolnost, přímá nenávratnost a to, že sazba daní je vždy předem stanovena. Proto je velmi důležité si vždy uvědomit, že stát musí tyto vybrané daně přerozdělit prostřednictvím státního rozpočtu a tím zabezpečit svoje funkce.

V naší zemi je zvolen systém reprezentativní (zastupitelské) demokracie. Jednotlivý volič volí reprezentanty svých zájmů (obvykle jsou nominováni politickými stranami), a ti později rozhodují o alokaci veřejných prostředků. Poslanecká sněmovna každý rok rozhoduje o konečném znění státního rozpočtu, a protože nikdy nedojde k naprosté shodě a krytí všech požadavků, rozhoduje se hlasováním, kde rozhoduje většinový princip. Na zajišťování výše uvedených služeb stát zřizuje státní rozpočtové a příspěvkové organizace případně přispívá neziskových organizacím.

Z hlediska používání pojmu neziskové organizace je třeba mít na zřeteli, že tato "neziskovost" nespočívá v tom, že organizace netvoří zisk ze své činnosti, ale v tom, že vytvořený zisk se znovu vrací do hlavní činnosti a není rozdělován individuálním vlastníkům společnosti. Proto je daleko výstižnější pojem "občanské společnosti", který se začíná v této souvislosti používat.“ [9]

3.2 Využití fundraisingu v oblasti nestátních neziskových organizací

Využití fundraisingu je důležitou součástí existence nestátních neziskových organizací. Bez fundraisingu by tyto organizace špatně prosperovali a hlavně by nebyly schopny

motivovat různé skupiny obyvatel k dobrým skutkům a činnostem, jak tomu v neziskovém sektoru bývá.

3.2.1 Co je to fundraising

Ledvinová [1] se zabývá tím, že fundraising je věda o tom, jak druhé motivovat k dobrým skutkům, jak je přesvědčit, že peníze nejsou všechno a dát jim možnost darovat i svůj čas, zájem a důvěru.

Pro vedoucího pracovníka, často zavaleného každodenními nutnými úkoly není lehké mít všechny uvedené hrozby a příležitosti neustále na udržování rovnováhy a růzností je však základním principem dlouhodobého rozvoje každé organizace. Vhodnou pomůckou pro včasné rozpoznání slabých míst je model „Stable-Table“ (pevný stůl),(viz. Tabulka 3).

Tabulka 3: Model pro dlouhodobý rozvoj organizace

STABLE-TABLE – MODEL PRO DLOUHODOBÝ ROZVOJ ORGANIZACE			
ZÁZEMÍ	LIDÉ	PRÁCE S VEŘEJNOSTÍ (PR)	ZDROJE

Zdroj: [11]

Tento model nám říká, co bychom měli dělat proto, aby náš stůl fungoval tak jak má. Proto jsou tu různé rady a tipy jak toho dosáhnout.

- Pečujte o to, aby nohy vašeho stolu byly vždy stále stejně dlouhé a silné!
- Dbejte o to, aby byl váš stůl byl nezávislý!
- Nepodkládejte nohy stolu žádnými náhradními podložkami!
- Nespěchejte a nesnažte se, aby váš stůl rostl co nejrychleji!
- Cílem je, aby byl stabilní, kvalitní – ne nejvyšší!

Dále se Ledvinová [1] zabývá důvody, proč se zdráháme oslovit a požádat o pomoc ty, kteří jsou nám nejbližší. Přitom možná ti, kteří nám již pomohli či pomáhají, čekají na další oslovení a rádi svoji osobní pomoct či dar rozšíří. Energie a prostředky, které vydáváme na

získávání stále nových příznivců a přispěvatelů je mnohonásobně vyšší, než energie potřebná na udržení „starých známých“.

Řada profesionálů ve fundraisingu používá pro třídění potenciálních dárců a skupin dárců model tří nebo čtyř soustředných kruhů, tak zvané okruhy dárců. V zahraniční literatuře ho nejčastěji najdete pod označením „onion rings“ (kroužky cibule).

Pokud budeme rozebírat model soustředných kruhů od vnitřního po vnější, tak jako první je **okruh zainteresovaných**. To jsou lidé, kteří v organizaci pracují nebo ji aktivně pomáhají. Poslání organizace je jejich osobní prioritou. Například členové správní rady, poradního sboru, dlouhodobí dárci, zaměstnanci, dobrovolníci a další.

Další je **okruh příznivců**. Jsou to lidé, kteří mají o organizaci kladný osobní vztah. Poslání organizace vnímají jako zásadní, problémy, které organizace řeší, se jich nějakým způsobem dotýkají. Například aktivní účastníci programů, klienti, členové a příznivci, pravidelní dárci, zástupci samosprávy a další.

Třetí vrstvou modelu směrem vně je **okruh sympatizujících**. To jsou lidé, kterým je organizace sympatická, ale moc o ní nevědí. Problémy, kterými se zabývá, cítí jako důležité. Například sousedé, dodavatelé, místní samospráva, organizace, které se zabývají podobnými problémy a další.

Předposledním okruhem modelu je **okruh neutrálních**. To jsou všichni ostatní, lidé, kteří o organizaci nejspíš nevědí nic a o problémy, kterými se zabývá, se nijak nezajímají.

Posledním je **okruh odpůrců**. To jsou odpůrci organizace nebo lidé s odlišným názorem.

Kruhy dárců fungují podobně jako atom. Střed – jádro – drží organizaci pohromadě. Síla soudržnosti směrem od středu slábne. Je na lidech ve vnitřních sférách, aby působili svou přitažlivou silou na lidi ve vnějších okruzích. Není však záměrem, aby střed přitáhl všechny. Podstatně efektivnější je, když každý okruh přitahuje ten, který je mu nejbližší. Krom masivní přímo propagace organizace pomocí plakátů, reklamy v médiích a dalších, často drahých prostředků, lze například velmi účinně šířit dobré jméno organizace prostřednictvím sítě členů, klientů a příznivců.

Každá organizace má vlastní, nezaměnitelné okruhy dárců. Jejich naplnění dostatkem lidí vyžaduje vědomou, dlouhodobou a cílenou snahu a péči. Okruhy dárců a příznivců nejsou uzavřené. Proces jejich tvorby a udržování je dynamický a závisí na mnoha faktorech. Než očekávat, že se za rok vymění až 20% vašich příznivců, i když se o ně budete náležitě starat.

Při práci s okruhy dárců je třeba mít na paměti, že lidi ovlivňuje spousta dalších věcí. Společenské, politické, ekonomické, etnické i geografické vlivy – to vše je realita, se kterou musíme počítat. Naše současné společenské prostředí se navíc stále velmi rychle proměňuje a na změny je potřeba rychle a pružně reagovat. Nejvýznamnější silou okolního prostředí je konkurence. O příznivce soupeří řada organizací a zdaleka nejen ze sfér občanského sektoru. Uspokojování širokých zájmů vašich příznivců snižuje množství peněz i času, které jsou ochotni vám věnovat.

3.2.2 Metody fundraisingu a jejich účinnost

Ledvinová [1] poukazuje na metody fundraisingu, které se mění vzhledem k různým skupinám dárců. Jestliže bychom chtěli sestavit pořadí efektivnosti různých metod fundraisingu od nejméně účinné k nejúčinnější, mohl by vypadat takto:

INZERCE – nejméně účinná metoda. Kontakt mezi dárcem a organizací či námi je anonymní. Osobu, kterou žádáme o podporu, nevidíme. Výhodou této metody však je, že najednou oslovíme velký počet lidí, široké publikum potenciálních dárců.

POŘÁDÁNÍ AKCÍ – kde se s potenciálním dárcem můžeme osobně setkat a pohovořit s ním. Většinou však, díky velkému počtu účastníků na akci, nemáme čas se dárce věnovat delší dobu. Kontakt je příliš krátký na navázání dlouhodobé spolupráce.

POŠTOVNÍ KAMPAŇ- osobní kontakt je navázán pomocí dopisu. Bohužel tak nemůžeme dosáhnout stejného účinku jako při osobním jednání. Na druhé straně ovšem můžeme oslovit mnohem větší počet lidí

TELEFONICKÁ KAMPAŇ - s potenciálním dárcem můžeme osobně mluvit a tato komunikace má mnoho výhod osobního jednání „tváří v tvář“. Při citlivém zacházení s hlasem můžeme dosáhnout velkého úspěchu. Zároveň telefonicky můžete oslovit více lidí, než bychom stihli osobně navštívit.

ČLENSTVÍ - má velkou výhodu dlouhodobého vztahu mezi dárcem a naší organizací. Je velmi užitečné s našimi členy udržovat pravidelný kontakt, setkávat se s nimi, napsat jim občas dopis nebo zatelefonovat.

OSOBNÍ SETKÁNÍ- „tváří v tvář“ je nepopíratelně nejúčinnější metodou fundraisingu. Můžeme při něm využít všech výhod osobní komunikace. Vyžaduje však důkladnou znalost principů úspěšného vyjednávání a dostatek zkušeností. Je časově nejnáročnější metodou ze všech výše jmenovaných.

3.2.3 Pyramida fundraisingu

Ledvinová [1] dále hovoří o tom, jak užitečným nástrojem k pochopení rozvoje individuálního dárcovství je „pyramida fundraisingu“. Celá pyramida od základny ke špičce představuje různé způsoby získávání podpory od jednotlivých dárců. Horní část pyramidy zobrazuje osobnější metody fundraisingu. Základna je zajištěna metodami, které oslovují větší množství lidí. Naši dárci mohou pomalu stoupat od základny ke špičce. Jejich kontakt s organizací se stává stále užším a osobnějším a jejich finanční příspěvky na činnost organizace se zvyšují.

V ideálním případě se dárci zvolna posunují od základny ke špičce, jejich kontakt s organizací je stále užší a osobnější. Z prvního, jednorázového nebo náhodně opakovaného daru se postupně stává pravidelný. Dárce posléze začíná přispívat na konkrétní činnosti a potřeby organizace a po několika letech je možné ho požádat o obecnou podporu – tedy o dar, který není určen na konkrétní věc, ale obecně na rozvoj organizace. v té chvíli již dárce organizaci důvěřuje natolik, že necítí potřebu podrobně kontrolovat na, co a jak byl jeho dar využit. Dlouholetý, často celoživotní zájem dárce o poslání organizace a dlouhodobá spolupráce jej potom mohou přivést i k tomu, že organizaci věnuje větší obnos do základního jmění či speciálního fondu, nebo jí odkáže část svého majetku.

Objem darů, které můžeme získat od různorodých individuálních dárců je znázorněn vedlejší pyramidou, která stojí na špičce. Znázorňuje, že při plném využití potenciálu všech fundraisingových metod a přístupů organizace získává nejvíce podpory (60%) od menšiny dárců (10%) ze špičky pyramidy dárců. Pouhých 10% finančních prostředků poskytuje většina dárci znázorněná v základně první pyramidy. Vše je zobrazeno v následujícím obrázku pyramid (viz. Obrázek 9).

Obrázek 9: Pyramida fundraisingu

Zdroj: [1]

Metody fundraisingu znázorněné na základně pyramidy neslouží pouze k získávání peněz. Jejich možná nejdůležitější úlohou je přivést do organizace nové členy, příznivce a přátele. Možná by u spodních pater pyramidy dárců bylo vhodnější nehovořit o fund-raisingu (fund – prostředky, peníze), ale o friend-raisingu (friend – přítel).

3.2.4 Plánování fundraisingu

Podle Hledíkové [3] pokud fundraiser není přijat přímo na konkrétní druh fundraisingu (individuální, firemní, psaní grantů...), může se mu snadno stát, že bude chtít využít co nejvíce zdrojů, což je bez předchozí dlouhodobější strategie spíše na škodu než k užitku.

Každá organizace by tedy měla své fundraisingové aktivity plánovat, a to nejen z důvodu zjištění potřebného rozsahu prostředků, včetně lidských zdrojů pro realizaci svých cílů, ale také z důvodu posílení důvěryhodnosti, stability a konkurenceschopnosti organizace.

S plánováním je třeba začít hned v začátku fungování organizace a pak vždy v době, když se mění struktura zdrojů, když je potřeba hledat nové zdroje, protože současné jsou ohrožené. Při plánování je třeba začít pohledem zpět. Nejlépe vytvořením tabulky, kde zachytíme jednotlivé zdroje a jejich procentuální pokrytí v čase. Optimální je zpracovat fundraisingový plán na základě strategického plánu organizace a v něm definovat poslání. Základem strategického plánování fundraisingu je dlouhodobý plán, který přispěje k dosažení záměrů a cílů organizace a zároveň umožní efektivně provádět činnost, která k dosažení cílů vede. Významným prvkem ve strategickém plánování fundraisingu je poslání. To definuje, proč organizace existuje se záměrem vzbudit u svých pracovníků pocit účelu a sounáležitosti s organizací a u dárců vzbudit zájem o činnost organizace. Dobře formulované poslání je základním předpokladem úspěchu.

Typy plánů fundraisingu jsou plán zdrojů, roční plán fundraisingu a dlouhodobý plán fundraisingu. Plán zdrojů je vhodný zejména pro pracovníky, kteří fundraising prakticky provádějí a pro tvorbu ročního plánu. Roční plán fundraisingu je důležitý pro finanční řízení v organizaci a průběžné hospodaření. A dlouhodobý plán fundraisingu je nezbytný pro dlouhodobé strategické plánování.

3.2.5 Pravidla úspěšného fundraisingu

Dále Ledvinová [1] hovoří o tom, že fundraising je především o lidech – o těch, kteří žádají a těch, kteří dávají. Není tak těžké získat o něm potřebné znalosti. Jenže znalosti a

informace samy o sobě nestačí. Stejně důležité jsou získané dovednosti a zkušenosti. Svou roli hrají také osobní předpoklady a přesvědčení. Tři základní pravidla obecně shrnují celou problematiku na několika řádcích:

1) PŘESVĚDČIT DRUHÉ DOKÁŽEME JEN TEHDY, JSME-LI SAMI PŘESVĚDČENI

Kdo žádá o podporu, musí být sám přesvědčený, že to, co organizace dělá, je správné a užitečné a že prostředky, o které žádá, nezbytně potřebuje. Podstatné je, že oba předpoklady platí zároveň. Mnoho lidí pevně věří, že to, co dělají, je potřebné a dárci to dokážou působivě objasnit. Méně lidí se však poctivě zamýšlí nad tím, zda pro danou činnost opravdu potřebuje tolik prostředků. Stává se, že přesně nevědí, jak organizace s požadovanou částkou naloží. Někdy si dokonce ani nejsou jisti, kolik vlastně potřebují. „Dejte, kolik můžete“ bývá odpověď na dotaz potenciálního dáorce, kolik by měl přispět. Je potřebné brát v potaz možnosti a ochotu každého dáorce a být si jist, že potřebujete právě tento obnos. Vždy je však třeba žádat o konkrétní částku a na konkrétní věc.

2) NEZÍSKÁVÁME PENÍZE, ALE ČLOVĚKA

Jednou z největších a nejčastějších chyb ve fundraisingu je, že nás více zajímají peníze, než ten koho o ně žádáme. Dárce je především člověk, některé věci mu dělají starosti a jiné ho těší. Často se sám obává, že ten, kdo ho žádá o pomoc, vidí jen balík peněz. Musím ho přesvědčit, že tomu tak není. Ze všeho nejdříve je potřeba získat jeho zájem. Nikdo nechce platit za to, co mu nic neříká, co nepotřebuje. Je přínosné být si vědom názorů a hodnot lidí kolem nás. Pro fundraising je však nezbytné naučit se ctít, naučit se vážit si rozmanitosti. Veškerá práce s formulací poslání organizace, s tvorbou fundraisingových plánů a budoucích programů je být zbytečná, pokud nebudeme citlivě reagovat na požadavky a přání trhu. Organizace občanské společnosti mají také svůj trh a své zákazníky. Mezi organizacemi, zákazníky, dárci, příznivci a konkurenty je mnoho nejrůznějších vazeb a vztahů. Porozumíme-li těmto vztahům, uděláme významný krok k tomu, aby naše organizace mohla dlouho a úspěšně fungovat.

3) MUSÍME POŽÁDAT

Když něco potřebujeme, musíme si o to říct. Není dobré se spoléhat, že dárci nabídnou pomoc sám od sebe. Může se zeptat „Co ode mě potřebujete?“ nebo „Jak vám mohu pomoci?“ Konkrétní žádost je ale nakonec vždy na žadateli. Je mnoho způsobů, jak žádat o

podporu, ale všechny mají jedno společné: aktivně oslovují potenciálního dárce. Obecně platí, že čím je způsob požádání osobnější, tím má větší šanci na úspěch. Zároveň platí, že čím je metoda osobnější, tím hůře se žádá (ale tím hůře se také odmítá). Každý, kdo se fundraisingu věnuje, zná dobře okamžik, kdy je při rozhovoru s dárce třeba se nadechnout a požádat o peníze. Kdo v té chvíli nezauvažoval, že by snad bylo lepší postavit kasičku na rohu? Zkušenost nicméně praví, že osobní žádost o podporu je v mnoha ohledech nejúčinnější, i když je pro většinu lidí nejtěžší. Navíc, kdo se naučí požádat o peníze osobně, nebude mít s ostatními způsoby žádné potíže.

4 VÝROČNÍ ZPRÁVA JAKO SOUČÁST NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ

Tato kapitola pojednává o výroční zprávě, kde se rozebírá, co vlastně výroční zpráva je, jaká je její charakteristika, proč vlastně výroční zprávu psát, jaké má náležitosti a komu je určena.

4.1 Obecná charakteristika výroční zprávy

Výroční zpráva je souhrnným informačním materiálem o organizaci za určité časové období, kterým bývá většinou kalendářní rok. Pro některé organizace je sestavení výroční zprávy povinností danou ze zákona. Týká se to především akciových společností, kterým tuto povinnost ukládá Obchodní zákoník, dále obchodní společnosti, které povinně vytváření základní jmění a pokud v předcházejícím roce splnili dvě ze tří kritérií: výše jejich rozvahy činila více než 40 mil. Kč, čistý obrat nad 80 mil. Kč a průměrný stav zaměstnanců nad 50 osob. Dále tam od roku 2001 můžeme zařadit komanditní společnosti, družstva a nadace. Pro mnohé neziskové organizace sice povinností není, ale přesto je dobré výroční zprávu připravit. Přispívá totiž k důvěryhodnosti organizace.

4.2 Funkce výroční zprávy

Podle Votápkové [9] než začneme psát výroční zprávu, měli bychom vědět, proč se taková výroční zpráva píše a jaké funkce výroční zpráva má. Mezi hlavní funkce bychom zařadili:

Informační funkce – výroční zpráva je základním informačním materiálem organizace. Je v ní přehledně zpracována činnost organizace za dané období, nakládání s prostředky, spolupráce s jednotlivci či organizacemi.

Nástroj prezentace, propagace, „vizitka“ organizace – výroční zpráva vám velmi dobře poslouží při představování vaší organizace a při hledání zdrojů na podporu vaší činnosti. Můžeme ji přirovnat k vizitce organizace

Odpovědnost vůči sponzorům, klientům, celé společnosti – neziskové organizace většinou nakládají s prostředky z veřejných zdrojů a proto je sestavení výroční zprávy jejich morální povinností.

Záruka otevřenosti a průhlednosti, přispívá k důvěryhodnosti organizace – přehledně zpracovaná výroční zpráva přispěje k důvěryhodnosti organizace. Ukazuje, že organizace nic neskrývá a zájemci se mohou dozvědět o dopadu vynaložených prostředků.

Požadavek donátorů – některá grantová řízení vyžadují při podávání grantů nebo při odevzdávání závěrečné zprávy jako přílohu výroční zprávu organizace.

Zákonná povinnost – podle současné právní úpravy mají ze zákona povinnost vypracovávat výroční zprávu nadace a nadační fondy a obecně prospěšné společnosti, občanským sdružením zákon tuto povinnost zatím neukládá. Dále vybíráme z příslušných zákonů části, které se týkají přímo výroční zprávy.

Pro nadace a nadační fondy i pro obecně prospěšné společnosti platí, že roční účetní závěrka a výroční zpráva je schvalována správní radou a přezkoumávána dozorčí radou.

4.3 Kritéria výroční zprávy

Než začneme psát výroční zprávu, měli bychom vědět, co by taková zpráva měla splňovat za kritéria, aby byla napsána správně.

Podle Votápkové [9] bychom mezi hlavní kritéria mohli zařadit:

Informační schopnost

Výroční zpráva by měla být stručná, věcná a výstižná. Vyberte nejdůležitější výstupy z vaší činnosti a popište je ve výroční zprávě. Nerozepisujte se zbytečně do dlouhých slohových cvičení. Uveďte konkrétní informace, konkrétní čísla. To bude jistě veřejnost zajímat. V případě, že výroční zprávu sestavuje více lidí, nezapomeňte na závěrečné slohové sjednocení.

Srozumitelnost a čitelnost

Popište činnost vaší organizace tak, aby výsledku porozuměli lidé, kteří se zatím s takovou činností nesetkali. Nepoužívejte příliš odborné výrazy, ale na druhou stranu není dobré psát hovorkově. Nezapomeňte, že zpráva by měla být čtivá a měla by zaujmout.

Celkový estetický dojem

Výroční zpráva zapůsobí na čtenáře na první pohled. Může se stát, že ji po otevření a v běžném prohlédnutí několika stránek odloží a již se do ní nezačte. A nebo naopak – výroční zpráva čtenáře něčím zaujme a hned se do ní začte.

Estetické dojem záleží hodně na grafikovi a výtvarníkovi, ale vy můžete k výsledku přispět. Nezapomeňte, že někdy méně znamená více. Nepřehlcujte výroční zprávu, náročnými grafickými prvky, jednoduchost přispěje k úspěchu.

Dejte pozor při výběru fotografií, aby na nich bylo při černobílém zpracování něco vidět. Domluvte se s grafikem, jestli budete výroční zprávu tisknout nebo kopírovat – podle toho je potřeba zvolit i grafickou úpravu. Doplňte výroční zprávu přehlednými grafy. Zaujmu čtenáře mnohem více než zdlouhavé popisování výsledků.

Výroční zpráva by měla již svým vzhledem odrážet charakter organizace.

4.4 Příjemci výroční zprávy

Eknekerová [1] hovoří o tom, že výroční zpráva je základním informačním materiálem směrem dovnitř i ven organizace. Je dobré si předem ujasnit, komu všemu je určena, protože se vám budou lépe sestavovat jednotlivé části a vybírat podstatné momenty za uplynulé období, které budete popisovat.

Výroční zpráva je určena:

- členům organizace, správní rady, zaměstnancům, dobrovolníkům
- úřadům a institucím, se kterými přicházíme do styku
- sponzorům, nadacím, individuálním dárcům
- všem osobám, na kterých nám záleží

Výroční zprávu rozešlete nebo roznestete všem lidem, se kterými jste během roku spolupracovali, kteří Vám poskytli nějakou pomoc, kteří vaši organizaci podporovali (nemusí jít jen o finanční podporu), lidem, kteří se třeba jen o vaši organizaci zajímali. Rozešlete ji i lidem, se kterými byste chtěli navázat kontakt, lidem, kteří by o vás měli vědět, nezapomeňte na okruh nejbližších – na své zaměstnance, dobrovolníky, členy správní rady, lidi, kteří se podílejí na chodu organizace. Souhrnná výroční zpráva jistě mnohé překvapí, protože mohou znát organizaci jen ze svého pohledu a neví, co všechno se vlastně za rok událo.

Uschovejte si vždy dostatečné množství výtisků pro prezentaci vaší organizace během roku, pro nové sponzory, pro přílohu grantů apod. Nezapomeňte, že další výroční zprávu budete mít k dispozici až za rok a že vám slouží jako vizitka.

5 FUNGOVÁNÍ ADRY JAKO KONKRÉTNÍHO SUBJEKTU

Pátá kapitola bakalářské práce se věnuje organizaci ADRA, která je jednou z nejnámějších organizací na českém, ale i na zahraničním trhu neziskových organizací, jejíž logo je vyobrazeno (viz. Obrázek 10). Budeme se věnovat nejen tím, jak ADRA vznikla, ale také její historii a nadací, která je hlavní náplní celé organizace.

Obrázek 10: Logo organizace ADRA

Zdroj: [7]

5.1 Obecná charakteristika organizace ADRA

Svoboda [17] se zabývá tím, co je ADRA - *Adventist Development and Relief Agency* (adventistická agentura pro pomoc a rozvoj). Je to mezinárodní humanitární organizace poskytující pomoc lidem v nouzi. Byla založena ve Spojených státech amerických před více jak padesáti lety a dnes má zastoupení již ve 125 zemích světa. V roce 1997 jí byl od Ekonomické a sociální rady OSN udělen statut vrchního poradce.

V České republice začala ADRA působit v roce 1992, a to nejprve jako nadace, jejímž úkolem bylo přerozdělovat finanční pomoc. Pracovníci ADRA postupem času rozšířili své pole působnosti a začali sami realizovat různé pomocné programy. S nárůstem pracovní agendy a v reakci na legislativní změny bylo v roce 1994 založeno občanské sdružení ADRA. Jeho úkolem je poskytovat humanitární, sociální a rozvojovou pomoc nejen doma, ale i v zahraničí. ADRA dnes patří mezi tři největší humanitární organizace v České republice.

ADRA pomáhá jak při mimořádných událostech (živelné pohromy, válečné konflikty apod.), tak při realizaci dlouhodobých rozvojových projektů (podpora vzdělání, zaměstnanosti atd.). Jejím základním posláním je pomoci lidem v nouzi tak, aby byli schopni převzít kontrolu nad svými vlastními životy a mohli co nejlépe využívat ty zdroje, které mají

k dispozici. ADRA ČR usilujeme o zvyšování úrovně života a zdraví obyvatel České republiky, rozvojových zemí a všech lidí, kteří její pomoc potřebují. A to bez rozdílu rasy, pohlaví, vyznání nebo náboženského přesvědčení.

ADRA ČR se angažuje nebo angažovala v Bangladéši, Barmě, Bosně a Hercegovině, Číně, Bulharsku, Indii, Indonésii, Kambodži, Keni, Libanonu, Moldavsku, Mongolsku, Nepálu, Pákistánu, Rusku, Řecku, Srbsku, Srí Lance, Thajsku, Vietnamu, USA, Uzbekistánu a Zambii.

5.2 Historie organizace ADRA

Svoboda [17] říká, že ADRA byla založena v USA v roce 1956 a dnes má zastoupení již ve 125 státech světa. V České republice působí od roku 1992. V roce 1992 na základě vyzvání vedení Církve adventistů sedmého dne založil Rudolf Reitz nadaci ADRA. Inspiraci pro vznik nadace hledal v zahraničí. V roce 1997 jí byl od ekonomické a sociální rady OSN udělen statut vrchního poradce. V současnosti ve světě působí cca 120 poboček ADRA.

Mezinárodní ADRA zpočátku považovala českou Adru za agenturu, která bude pouze přijímat pomoc ze zahraničí a následně ji doma rozdělovat. Pracovníci ADRA ČR však chtěli svou práci rozšířit, a proto se díky svým příznivcům a podporovatelům stala česká ADRA brzy organizací dárcovskou. S narůstajícím počtem realizovaných programů a s potřebou reagovat na legislativní změny bylo v roce 1994 zaregistrováno i Občanské sdružení ADRA. ADRA ČR se tak zařadila po bok šestnácti poboček ADRA, které dary nejenom přijímají, ale i poskytují.

5.3 Nadace ADRA

Dále se Svoboda [16] zabývá Nadací ADRA - adventistickou nadací pro pomoc a rozvoj, která je neziskovou humanitární organizací, která si klade za cíl přispívat svou činností ke zvyšování úrovně života a zdraví obyvatel, a to jak v ČR, tak v ostatních zemích, které potřebují pomoc. Podporuje osvětovou činnost s důrazem na výchovu dětí a mládeže k sociálnímu citění, boji proti rasismu, náboženské nesnášenlivosti, a to v jakékoli formě. Zaměřuje se na poskytování a koordinaci rychlé pomoci při řešení krizových situací, které jsou důsledkem živelných katastrof, rasových nebo politických problémů na celém světě bez ohledu na rasovou, etnickou, politickou nebo náboženskou příslušnost. Podílí se také na zmírňování následků mezinárodních konfliktů a občanských válek v oblasti materiální, sociální, duševní a duchovní.

5.3.1 Profil a historie nadace ADRA

Kolářek [5] říká, že nadace ADRA je jednou z předních nadací v České republice. Rozumí potřebám firem, zná příležitosti pro smysluplnou investici do dárcovství, dále zná daňové zákony a jejich dopad, má kontakty se zahraničními partnery a má důvěru veřejnosti.

V České republice byla ADRA - Adventistická agentura pro pomoc a rozvoj - zaregistrována jako nadace 29.5.1992. ADRA Česká republika se řadila spolu s Anglií, Austrálií, Belgií, Dánskem, Finskem, Holandskem, Itálií, Japonskem, Kanadou, Německem, Norskem, USA, Švédskem a Švýcarskem mezi aktivní dárcovské organizace, tzn., že je schopna pomoc nejen přijímat ale především sama poskytovat. Pro realizaci programů pomoci bylo později založeno Občanské sdružení.

Na základě požadavku nového zákona o nadacích, byla Nadace ADRA ke dni 27. 12. 1998 přeregistrována. Nadace ADRA je členem Fóra dárců a společně s ostatními členskými nadacemi podepsala Etický kodex nadací.

5.3.2 Nadační jmění

Svoboda [18] dále říká, že nadační jmění je jakýsi "základní kapitál" nadací. Jeho výnosy používá nadace pro dosahování svých cílů. **Nadační jmění** může být tvořeno pouze peněžními prostředky, cennými papíry, nemovitými a movitými věcmi, jakož i jinými majetkovými právy a jinými majetkovými hodnotami, které splňují předpoklad trvalého výnosu.

Nadační jmění je nedotknutelné a jeho výše určuje míru stability nadací. Největší rozdíl mezi českými nadacemi a nadacemi z vyspělých zemí je právě ve výši nadačního jmění. Zatímco nadace ve vyspělých zemích do velké míry uskutečňují svou činnost z výnosů nadačního jmění, nadační jmění českých nadací je pro tento účel nedostatečné. Většina českých nadací je tudíž při své činnosti odkázána na dary, které okamžitě přerozděluje dále.

Výše nadačního jmění nadace ADRA je 40 057 880,- Kč. Toto jmění tvoří nemovitost ve Frýdku Místku v hodnotě 3.610.880,- Kč a dále cenné papíry ve výši 36.447.000,- Kč.

Výše nadačního jmění je důležitá pro přítomnost a budoucnost neziskového sektoru. Právě výnosy z investic nadačního jmění nám totiž umožňují financovat potřebné projekty nezávisle na podpoře soukromého sektoru či státu. Pomožme zvýšit nadační jmění. Můžeme k tomu použít darovací smlouvu.

Svým darem dáme najevo, které hodnoty jsou pro nás důležité a zanecháme trvalou stopu i poselství pro další následovníky. Nejen, že přispějeme na dobrou věc, stáváme se také trvale partnerem všech, kdo umějí a chtějí efektivně pomáhat – ve prospěch nás všech i našich dětí.

5.3.3 Pět důvodů spolupráce s nadací ADRA

„Informace

Jsou základním předpokladem pro rozhodnutí o poskytnutí pomoci nebo podpoře projektu. Bez ověřených podkladů není a nemůže být rozhodnuto o žádném projektu ani o konkrétní pomoci.

V mezinárodním měřítku vychází ADRA ze znalosti místního prostředí prostřednictvím národních poboček ADRA (120 národních poboček po celém světě) se kterými je v kontaktu.

Zkušenost

Za dobu svého působení (od roku 1992) získala ADRA zkušenosti jak v ČR, tak v zahraničí. V průběhu a po skončení každého projektu je konáno dílčí a konečné hodnocení, které je podkladem pro další činnost.

Rychlost

ADRA je známa rychlou pomocí. Jedná-li se o pomoc při mimořádných událostech, jsou okamžitě připraveny projekty na bezprostřední a následnou pomoc. Bezprostřední a rychlá pomoc je jednou z priorit při přijímání rozhodnutí o způsobu pomoci.

Transparentnost

ADRA přináší pravidelné informace o způsobu nakládání s finančními prostředky jak formou tiskových zpráv, příležitostných letáků, informací na webu, krátkých filmů, veřejných vystoupení, atd... Cílem všeho je, aby dárci věděli, co se děje s prostředky, které svěřil Nadaci ADRA.

Kontrola

ADRA ve vlastním zájmu a v zájmu dárců provádí kontroly užití finančních prostředků k dohodnutému účelu. V případě zjištění nesrovnalostí dělá konkrétní kroky k nápravě, popř. k vrácení finančních prostředků. ADRA se od začátku až do konce darovacího procesu považuje za správce, nikoliv za majitele jí svěřených prostředků.“ [19]

5.3.4 Reference

Skutilová [20] se zabývá tím, že nadace jsou závislé nejen na darech, ale také na kladných referencích od spokojených občanů a společností, proto jsme si některé z nich vybrali.

„ADRA je pro mě symbol důvěry, důvěry a pomoci člověku. Důvěry, kterou jí svěřili lidé, kteří jí svěřili prostředky. To jsem zažil zblízka jako ministr zahraničních věcí a také jsem viděl důvěru těch, kteří pomoc potřebují. ADRA dělá velké dílo a k tomu jí blahopřeji.“
(JUDr. Cyril Svoboda, ministr vlády České republiky, 2009)

„ADRA Česká republika velmi pomohla obyvatelům Srí Lanky a celé zemi překonat velké nesnáze způsobené vlnou tsunami. Byla realizována výstavba domů a specifické projekty na pomoc rybářům a rybářskému průmyslu. Všechny tyto snahy jsou občany Srí Lanky vysoce ceněny. Díky.“ *(Hon. Ratnasiri Wickremanayake, premiér Srí Lanky, 2009)*

„Já jsem Adru poprvé poznal v roce 1998 a poznal jsem ji jako organizaci, která nám, záchranářům, hodně ulevila tím, že začala organizovat humanitární pomoc tak, že jsme se my, záchranáři, mohli věnovat své práci. Díky ní se nám, záchranářům, ulevilo. Když jsme pak začali také víc uvažovat o posttraumatické péči, zase to byla ADRA, se kterou jsme navázali bližší kontakt, abychom lépe poskytovali pomoc obětem nejrůznějších krizových událostí.“
(Ing. Miroslav Štěpán, Generální ředitel HZS ČR, 2010)

6 ANKETNÍ ŠETŘENÍ V PARDUBICKÉM KRAJI A KRAJI VYSOČINA

V této části se zaměříme na anketní šetření, které se bude týkat občanů Pardubického kraje, kraje Vysočina a jeho blízkého okolí, kde získáme pohled na věc z hlediska občanů. Dále bude následovat rozhovor s asistentkou nadace ADRA, která nám zodpoví otázky, které se budou týkat nejen nadace ADRA, ale i ostatních nestátních neziskových organizací. Tímto rozhovorem získáme pohled na věc z druhé strany, tedy ze strany organizace.

6.1 Přípravná fáze anketního šetření

6.1.1 Cíle šetření

Cílem tohoto výzkumného úkolu bylo zjistit, do jaké míry jsou občané seznámeni s existencí nestátních neziskových organizací v ČR a zdali jsou dostatečně seznámeny s tím, jak to v nestátních neziskových organizacích funguje. Za hlavní cíl našeho anketního šetření jsme si stanovili zjištění, do jaké míry jsou občané v této oblasti aktivní a jakým způsobem pomáhají.

V rámci dalších dílčích cílů jsme se zaměřili na zjištění, zda znají nějaké nestátní neziskové organizace konkrétně, zda důvěřují nestátním neziskovým organizacím a jaký způsob pomoci preferují.

6.1.2 Metodologie získávání údajů

Pro získání potřebných údajů jsme použili metodu anketního šetření, která je jednou z nejrozšířenějších technik sloužících k získávání informací v sociologii a dalších vědách. Hlavní výhodou ankety je, že použití anketního šetření je zdánlivě nenáročné a řadí se mezi nejlevnější techniky pro získávání dat. Kladem této metodiky je, že snadno zasáhne velký počet zkoumaných osob. Při zpracování výsledků je časově nenáročný a dotazovaný má větší možnost si odpověď rozmyslet.

Cílovou skupinou anketního šetření se stali občané z Pardubického kraje a kraje Vysočina. Šetření bylo občanům přiblíženo v průvodním dopise a bylo založeno na základě metody kvalitativního výzkumu.

Dokument se skládal z 14 otázek. Anketu vyplňovalo 100 respondentů. Respondenti měli možnost volby více odpovědí a také mohli do dotazníku napsat svůj vlastní názor nebo uvést jiné možné důvody.

Sběr dat proběhl v 7 dnech a to od 2 – 14. dubna 2012. Respondentům byly předány dotazníky osobně, nebo u velkých firem jako je například ACO Industries Příbyslav, prostřednictvím vedoucího pracovníka. Celkem bylo získáno 95 ks řádně vyplněných dotazníků, tzn., že návratnost dotazníků byla 95%.

Získané údaje se zpracovávaly ručně a jejich výsledky byly vyjádřeny pomocí absolutních a relativních četností ve formě tabulek a grafů. U škálovací otázky bylo hodnocení výroku vypočítáno pomocí vzorce pro škálu:

$$X = \frac{(1 * X_1) + (2 * X_2) + (3 * X_3) + (4 * X_4)}{N}$$

N = počet respondentů

X 1 = počet osob, kteří odpověděli danou variantou

X 2 = počet osob, kteří odpověděli danou variantou

X 3 = počet osob, kteří odpověděli danou variantou

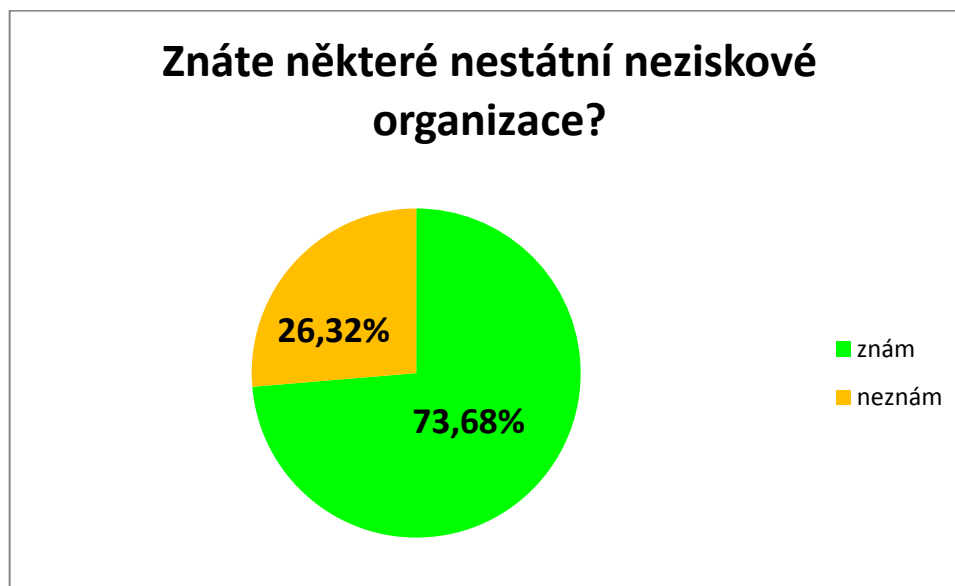
X 4 = počet osob, kteří odpověděli danou variantou

6.1.3 Vyhodnocení výsledků respondentů

V této části jsou uvedeny tabulky, grafy a slovní hodnocení vyplývající z vyhodnocených dotazníků.

Na anketní šetření odpovědělo celkem 95 respondentů z Pardubického kraje, kraje Vysočina a jeho blízkého okolí. Ze všech respondentů je 51,58% mužů a 48,42 žen. Při zjištění vzdělání dotazovaných, jich nejvíce bylo se středoškolským vzděláním s maturitou a se stejným počtem také středoškolské vzdělání s výučním listem. Více jak 22% byly občané s vysokoškolským vzděláním a zbytek, tedy 12% byly občané pouze se základním vzděláním.

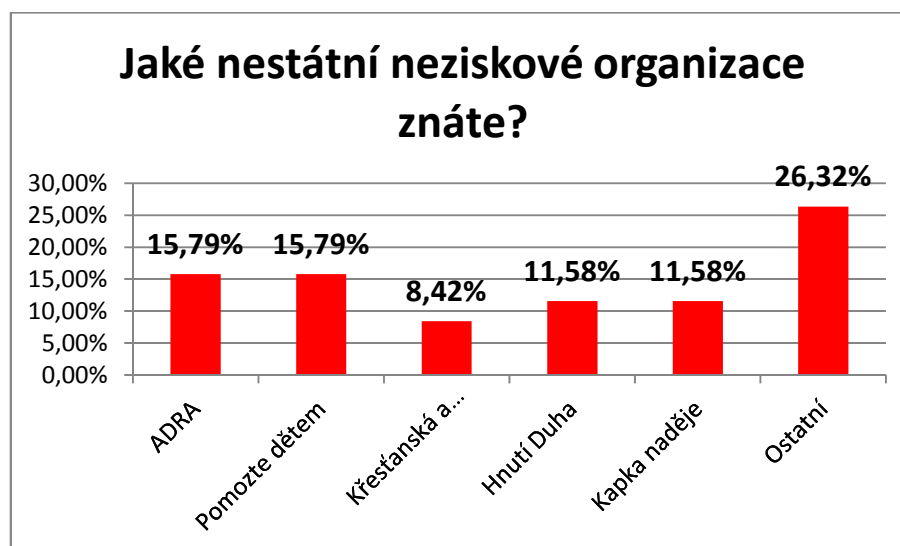
Druhým parametrem v anketě byl věk dotazovaných, kdy nejčastěji odpovídali občané ve věku 31-40 let a to 30,53%, dále pak občané ve věku 41-50 let a to 26,32%. Na dalším místě s téměř stejným počtem dotazovaných jsou občané ve věku do 20 let (14,74%) a také 21-30 let (20%). S nejmenším počtem dotazovaných je skupina obyvatel ve věku 51 a více let a to 8,41% ze všech dotazovaných.

Obrázek č. 11: Znáte některé nestátní neziskové organizace?

Zdroj: vlastní zpracování

Slovní hodnocení: Z výše uvedených údajů je zřejmé, že většina dotazovaných, respektive 73,68% zná nestátní neziskové organizace a zbytek 26,32% vůbec nestátní organizace nezná. Podrobněji uvedeno v tabulce č. 4 v příloze E.

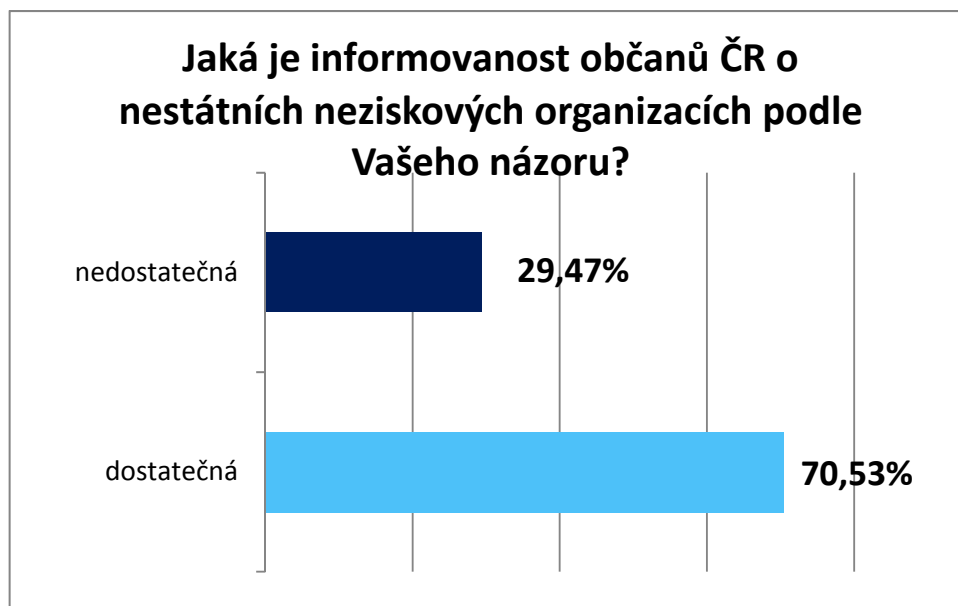

Obrázek č. 12: Jaké nestátní organizace znáte?

Zdroj: vlastní zpracování

Slovní hodnocení: Jak je z grafu patrné, tak mezi nejznámější nestátní neziskové organizace patří ADRA, Pomozte dětem, Hnutí duha a další. Mezi ostatní občané zařadili například Dítě v nouzi, Arnika, Nadace Terezy Maxové, Nadace Olgy Havlové a Konto bariéry. Podrobněji uvedeno v tabulce č. 5 v příloze E.

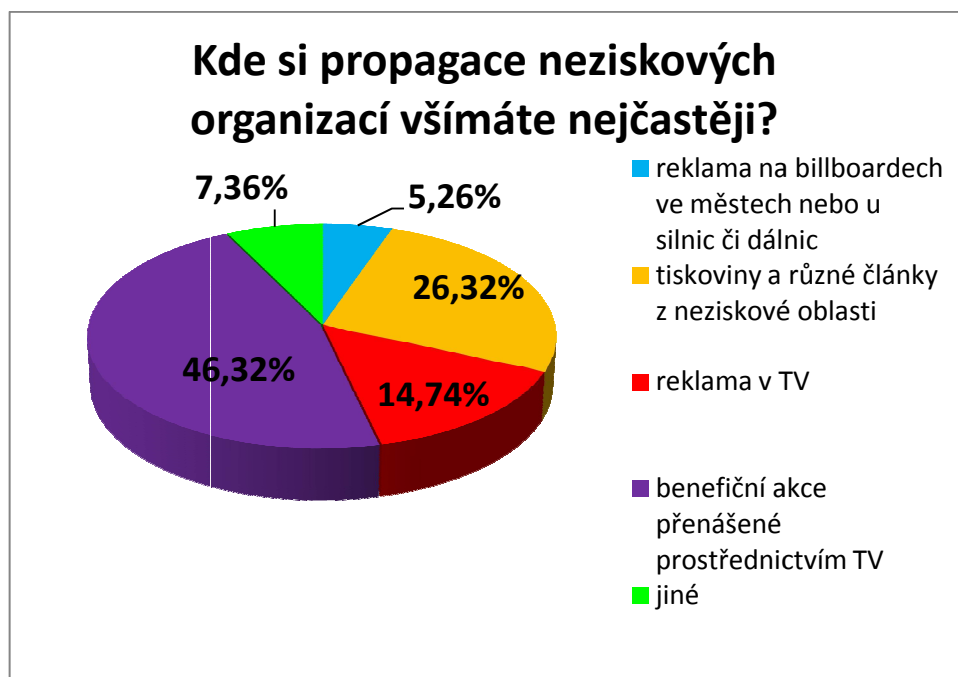

Obrázek č. 13: Jaká je informovanost občanů ČR?

Zdroj: vlastní zpracování

Slovní hodnocení: Podle grafu je zřejmé, že 70,53% dotazovaných odpovědělo, že informovanost v oblasti neziskových organizací v ČR je dostatečná a 29,47% odpovědělo, že je nedostatečná. Nedostatečnost uvedli, především špatnou reklamou a nedostatkem poskytování informací veřejnosti. Podrobněji uvedeno v tabulce č. 7 v příloze E.

Obrázek č. 14: Kde si propagace neziskových organizací všimáte nejčastěji?

Zdroj: vlastní zpracování

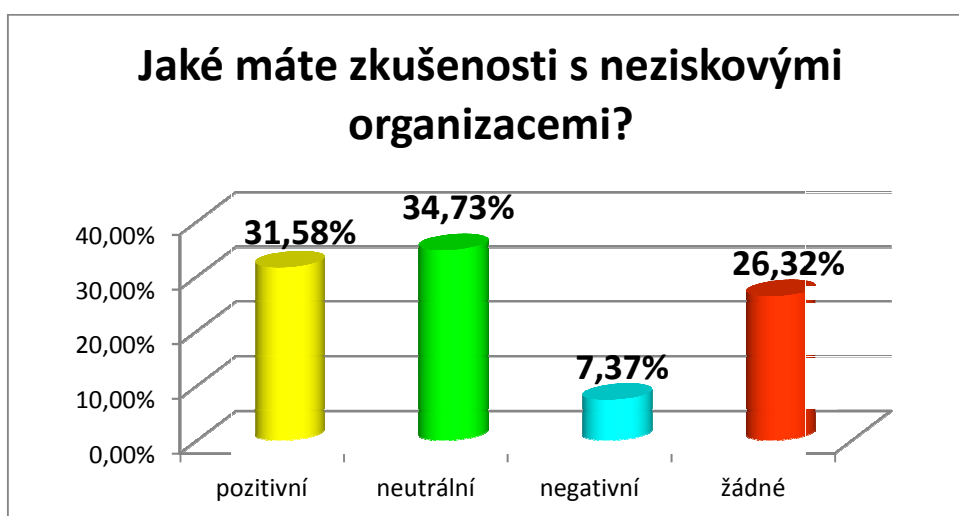
Slovní hodnocení: Nejvíce respondentů (46,32%) odpovědělo, že si neziskových organizací všimá na benefičních akcích přenášených prostřednictvím TV, na druhém místě jsou tiskoviny a různé články z neziskové oblasti (26,32%), pak následuje reklama v TV (14,74%) a pak ostatní a reklamu na billboardech. Podrobněji uvedeno v tabulce č. 8 v příloze E.

Obrázek č. 15 Podporujete některé neziskové organizace?

Zdroj: vlastní zpracování

Slovní hodnocení: Jak je z grafu patrné, tak většina respondentů podporuje neziskové organizace, ať už pravidelně (26,32%), tak nárazově (33,68%). Je velká většina respondentů, kteří ovšem neziskové organizace nepodporují vůbec (40%). Podrobněji uvedeno v tabulce č. 9 v příloze E.

Obrázek č.16 Jaké máte zkušenosti s neziskovými organizacemi?

Zdroj: vlastní zpracování

Slovní hodnocení: Na grafu je zřejmé, že nejvíce občanů mají neutrální zkušenosti s neziskovými organizacemi, tedy 34,73%, pozitivní zkušenosti jsou také na vysoké pozici a to na 31,58%. Negativní ohlasy jsou procentuálně nejnižší (7,37%). Jedná se zpravidla o to, že se peníze nedostali na určené místo k určené osobě. A nakonec 26,32% dotazovaných nemá vůbec žádné zkušenosti s těmito typy organizací. Podrobněji uvedeno v tabulce č. 10 v příloze E.

6.1.4 Shrnutí výsledků ankety

V této části je zpracován a vyhodnocen dotazník pro občany Pardubického kraje a kraje Vysočina. Výsledky se jeví různě a z velké části je to ovlivněno zkušenostmi s nestátními neziskovými organizacemi, ať kladně či záporně.

Z 95 dotazovaných respondentů již 70 odpovědělo, že znají nestátní neziskové organizace a ve velké většině se konkrétní neziskové organizace opakovali. Mezi nejvýznamnější organizace z šetření jsou: nadace ADRA, organizace Pomozte Dětem, Hnutí Duha, Kapka Naděje a také křesťanské a evangelické církve. Pouhých 25 dotazovaných odpovědělo, že neznají žádné neziskové organizace. Podrobněji viz tabulka č. 5 v příloze E.

Otázka č. 3 nám měla objasnit, zda si všímáme prezentace NNO a zda je registrujeme na našem trhu zboží a služeb. Na tuto otázku více jak 70% odpovědělo, že nestátní neziskové organizace registrují a všímají si jejich akcí a sbírek a 24,21% dotazovaných odpovědělo, že se o neziskové organizace nezajímají. Více informací v tabulce č.6 v příloze E.

Otázka č. 4 zněla: Jaká je podle Vašeho názoru informovanost občanů v ČR o nestátních neziskových organizacích? Na tuto otázku odpovědělo 70,53 občanů, že je dostatečná. Tedy že občané jsou dostatečně informováni o existujících neziskových organizacích, o jejich fungování a poskytování pomoci. Dále 29,47 občanů nejsou spokojeni s informovaností a odpověděli, že informovanost v ČR je nedostatečná. Mezi hlavní důvody byly často uváděny nedostatečná reklama a nedostatečné a špatné informace o nestátních neziskových organizacích. Více v tabulce č. 7 v příloze E.

Nejčastější propagaci neziskových organizací, se dle tabulky č. 8 (viz příloha E), jeví u většiny respondentů možnost prostřednictvím benefičních akcí přenášené televizí a to více než 40%. Mezi druhý nejčastěji využívaný médium jsou tiskoviny a různé články z neziskové oblasti, tedy 26,32%.

Jedná-li se o to, zda dotazovaní podporují některé nestátní neziskové organizace, nastává situace, že více než polovina dotazovaných nějakým způsobem podporuje neziskové organizace. A to buď jsme jednorázově (33,68%), kam můžeme ve velké většině zařadit SMS a MMS nebo pravidelná podpora (26,32%), kam řadíme finanční pomoc či dobrovolnictví. Více v tabulce č. 9 v příloze E.

Dále 31,58% všech dotazovaných odpovědělo, že mají pozitivní zkušenosti s neziskovými organizacemi a více než 34% odpovědělo, že jejich zkušenosti jsou neutrální, tedy nejsou negativní. Ale jsou tu i odpovědi, které jsou negativní, je jich 7,37 % ze všech dotazovaných a ve většině případů, jde o situaci, kdy občan nebyl dostatečně informovaný o existenci a hospodaření té dané neziskové organizace. 26,32% dotazovaných nemá žádné zkušenosti s neziskovou organizací. Více naleznete v příloze E v tabulce č. 10.

Další dvě otázky byly zaměřené na to, zda dotazovaní důvěřují hospodaření a činnosti nestátních neziskových organizací a zda jsou spokojeni s poskytováním pomoci. Podrobněji je uvedeno v tabulce č. 11 a v tabulce č. 12 v příloze E.

Poslední otázka se týká toho, zda reklama se společensky známou osobností zvyšuje důvěryhodnost neziskových organizací. Zde nejvíce procent měla odpověď, že je to pouze propagace obou stran zájmu, tedy 41,05%, a 21,05% občanů odpovědělo, že díky společensky známé osobnosti mají větší pocit jistoty. Více v tabulce č. 13 v příloze E.

6.2 Výzkum pomocí rozhovoru

V tomto výzkumu byl uskutečněn rozhovor s asistentkou nadace ADRA, Ing. Ivou Fundovou-Mackovou. Kdy obsahem práce asistentky je péče o občany, kteří pravidelně přispívají nadaci. Dále se stará o chod nadace a její rozkvět. Rozhovor se týkal přímo nadace ADRA, zkušenosti s občany, kteří pomáhají ostatním a v neposlední řadě také různé možnosti, jak pomoci.

6.2.1 Rozhovor s asistentkou nadace ADRA

Jste spokojená se svojí prací asistentky nadace ADRA?

Odpověď: „ Ano“

Co Vaše práce zahrnuje za činnosti?

Odpověď: „ Administrativa, pasivní i aktivní komunikace s občany.

Jaké skupině lidí pomáháte jako organizace ADRA?

Odpověď: „Všem, kdo to potřebují v ČR i v zahraničí.“

Kdo se může zapojit do Vašich programů a jakým způsobem pomoci?

Odpověď: „Všichni, finančními i věcnými dary vč. práce dobrovolnické.“

Taky využíváte možnost pomoci prostřednictvím Vaší nadace?

Odpověď: „Ano.“

Do jakých programů se v současnosti můžeme zapojit?

Odpověď: „Mince denně, veřejné sbírky vč. DMS,“

Plánujete do budoucna nějaké změny, které by se nás, občanů ČR, měli týkat?

Odpověď: „Změny souvisí s potřebou aktivit, které jsou nejčastěji zaměřeny na živelné katastrofy asociální situaci příp. potřeby nemocných či handicapovaných.“

Jste spokojeni s občany ČR z hlediska poskytování pomoci a zapojování se do programů?

Odpověď: „Ano.“

Jaký typ pomoci občané ČR nejčastěji poskytují?

Odpověď: „Reagují nejčastěji na živelné katastrofy.“

Vaše nadace také směřuje pomoc do chudých částí světa. Dostává se k Vám pomoc i od ostatních států?

Odpověď: „Ne.“

Když se stala nějaká živelná katastrofa ať v ČR nebo v zahraničí, zapojili se naši občané k pomoci?

Odpověď: „Ano“

Setkala jste se Vy, nebo někdo z Vaší nadace, s tím, že by Vám někdo poděkoval buď osobně, nebo písemnou formou? A jaký to byl pocit?

Odpověď: „Ano, dobrý pocit.“

Druhou výzkumnou částí byl tedy rozhovor s asistentkou nadace ADRA. Rozhovor byl směřován z velké části na organizaci ADRA, kde jsme se dozvěděli, jakými způsoby mohou občané pomoci. Mezi hlavní cíl celého rozhovoru bylo zjištění, v jaké situaci občané nejčastěji pomáhají a jestli je nadace spokojená s občany ČR z hlediska poskytování pomoci.

Pomocí rozhovoru jsme zjistili, že mezi nejčastější situace, kdy občané poskytují pomoc, jsou přírodní živelné katastrofy, při kterých není pomoci nikdy dost. „V této situaci občané pomáhají, jak při katastrofách v České Republice, tak při katastrofách kdekoliv jinde ve světě“ říká asistentka nadace ADRA.

Závěrem rozhovoru je zjištění, že občané jsou aktivní při poskytování pomoci a existence organizace ADRA je 100% využívána ve prospěch potřebným.

ZÁVĚR

Nestátní neziskové organizace jsou nepostradatelnou součástí české trhu organizací, na kterém zastupují důležitou funkci. Tato funkce, zahrnuje velké množství aktivit, rozšiřování kultury, znalostí občanů České republiky a v neposlední řadě také pomoc a to jak finanční, materiální či dobrovolnickou.

Podle statistických údajů působilo na konci roku 2010 v ČR celkem 111 241 neziskových organizací, kdy největší podíl na tomto množství měla občanská sdružení, kterých bylo evidováno 72 111. Tento počet celkových neziskových organizací neustále roste, a proto se může stát, že bude docházet ke vzniku nestátních neziskových organizací, jejichž aktivity nebudou v takové úrovni a kvalitě, aby splnili na 100% svůj účel. Proto teoretická část práce je zaměřena na poznání a existenci jednotlivých typů neziskových organizací.

Činnost a rozkvět těchto organizací závisí na podpoře občanů České republiky a na jejich darech různých charakteristik. Proto důležitou součástí bakalářské práce je anketní šetření, které nám přiblížilo, tak často a čím poskytují pomoc prostřednictvím nestátních neziskových organizací. Anketa byla sestavena na principu zjištění, kdy první důležitou otázkou je, zda občané znají nestátní neziskové organizace a případně jaké konkrétní organizace to jsou. Výsledky ankety pro mě byly překvapující, protože 70% dotazovaných znalo alespoň jednu neziskovou organizaci a více než 50% respondentů podporují tyto organizace a to jak pravidelně, tak jednorázově. Dalším důležitým cílem pro mě bylo zjištění, kde a prostřednictvím čeho, si nestátních neziskových organizací občané všímají. Mezi nejvýznamnější propagaci patří benefiční akce přenášené prostřednictvím TV a různé články a tiskoviny z neziskové oblasti. Posledním cílem anketního šetření bylo, jaké zkušenosti s neziskovými organizacemi občané mají a jak jsou spokojeni se zprostředkováním pomoci. Zde ve velké většině měli dotazovaní neutrální zkušenost s tímto typem organizací, ovšem co je zajímavé, že téměř celá polovina respondentů nedůvěřuje nestátním neziskovým organizacím, protože se pomoc dostane do správných rukou.

Toto anketní šetření nám potvrdilo, že důležitou součástí existence neziskových organizací jsou výborné preference a dobrá propagace organizace.

Druhou výzkumnou částí byl rozhovor s asistentkou nadace ADRA, která v dřívějších dobách přímo pomáhala v dané oblasti. Cílem tohoto rozhovoru je zjištění, jak nadace ADRA funguje, jakými způsoby občané mohou pomoci ostatním a že je již zmíněná nadace 100% využita pro splnění daného účelu, tedy poskytnutí pomoci. Cíl práce byl splněn.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] BABOUČEK, P., EKNEKEROVÁ, P., LEDVINOVÁ, J., LAFATOVÁ, M., JAK SE STÁT DOBRÝM MANAŽEREM V NNO. Pomocník a rádce manažera při práci v neziskovém sektoru. 1. vydání. Praha:TEREZA, 2003. 131 s.
- [2] BORLOVÁ, I.; SRCHOVÁ. B.; KOČÍ, P.; KABELOVÁ, K., LERCHOVÁ, S., NÁHLOVSKÁ, J., Nevýdělečné organizace. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2011. 312 s. ISBN 978-80-7357-625-7
- [3] HLEDÍKOVÁ, J. Řízení neziskových organizací. 1. vydání. Praha: Nadace Lotos, 1996. 91 s.
- [4] HUNČOVÁ, M., O pojmech neziskovost, veřejná prospěšnost a veřejné služby. 2003. Dostupné na WWW: http://www.e-cvns.cz/soubory_diskuse/o_pojmech_neziskovost.pdf
- [5] KOLÁČEK, Josef. Nadace ADRA. 2007. [cit. 2012-03-01]. Dostupné na WWW: <<http://www.adra.cz/nadace-adra/profil-a-historie-nadace>>.
- [6] MRÁZEK, A., Co je to neziskový sektor. 2010. Dostupné na WWW: <http://www.neziskovky.cz/clanky/511_538_540/fakta_neziskovky-v_co-to-je-neziskovy-sektor-/>
- [7] MUDROCH, F., Adra. Dostupné na WWW: <<http://www.adra.cz>>
- [8] NEZISKOVÉ ORGANIZACE VE ZLÍNSKÉM KRAJI [online]. 2010 [cit. 2011-10-04]. Právní předpisy pro NNO. Dostupné na WWW: <<http://zlk.neziskovka.cz/1-pravni-predpisy-pro-nno.html>>.
- [9] PAVOUČKOVÁ, R., VOTÁPKOVÁ, D., Financování NNO. 2005. Dostupné na WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/nezisk_organizace.html>
- [10] PELCL, L. Nadace a nadační fond. 2008. [cit. 2011-11-05]. Dostupné na WWW: <<http://www.i-poradce.cz/SubPages/OtvorDokument/Clanok.aspx?idclanok=96587>>
- [11] ROSENMYER, T. Ekonomické výsledky církevních subjektů v roce 2004. Brno: Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2006. 19 s. ISBN 80-239-7786-5
- [12] ROSENMYER, T. Ekonomické výsledky občanských sdružení v roce 2004. Brno: Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2006. 27 s. ISBN 80-239-7670-2

- [13] ROSENMAYER, T.; KUJOVÁ, I. Ekonomické výsledky obecně prospěšných společností v roce 2003. Brno: Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2005. 35 s. ISBN 80-239-5047-9
- [14] ROSENMAYER, T.; PEKÁRKOVÁ, P. Ekonomické výsledky nadačních subjektů v roce 2002. Brno: Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2004. 35 s. ISBN 80-239-3404-X
- [15] RŮŽIČKOVÁ, Růžena. Neziskové organizace. 1. vydání. Olomouc: Anag, 2010. 248 s. ISBN 978-80-7263-538-2.
- [16] SVOBODA, Otakar. Nadace ADRA. 2007. [cit. 2012-03-01]. Dostupné na WWW: <<http://www.adra.cz/nadace-adra>>.
- [17] SVOBODA, Otakar. Nadace ADRA. 2007. [cit. 2012-03-01]. Dostupné na WWW: <<http://www.adra.cz/adra/kdo-jsme>>.
- [18] SVOBODA, Otakar. Nadace ADRA. 2007. [cit. 2012-03-01]. Dostupné na WWW: <<http://www.adra.cz/nadace-adra/profil-a-historie-nadace/nadacni-jmeni>>.
- [19] SVOBODA, Otakar. Nadace ADRA. 2007. [cit. 2012-03-01]. Dostupné na WWW: <<http://www.adra.cz/nadace-adra/jak-darovat/darujte-s-nadaci-adra>>.
- [20] SKUTILOVÁ, Alena. Nadace ADRA. 2007. [cit. 2012-03-01]. Dostupné na WWW: <<http://www.adra.cz/nadace-adra/jak-darovat/reference>>.

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha A ..... Návrh na registraci občanského sdružení
- Příloha B ..... Zápis přípravného výboru
- Příloha C ..... Oznámení o zrušení občanského sdružení Ministerstvu Vnitra
- Příloha D ..... Anketní šetření
- Příloha E ..... Tabulky absolutních a relativních (v %) četností z anketního šetření

NÁVRH NA REGISTRACI

Ministerstvo vnitra
odbor všeobecné správy
oddělení volební a sdružování, úsek sdružování
náměstí Hrdinů č. 3
140 21 Praha 4

V souladu s ustanovením § 6 odst. 2 zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, podává

přípravný výbor ve složení:

1. **Václav Kuklík**, nar. 25. 4. 1976, bytem Atletická 236/12, 150 00 Praha 5 – Košíře
2. **Miroslav Marinčič**, nar. 21. 1. 1968, bytem Bruslařská 36/2, 100 00 Praha 10
3. **Edita Exnerová**, nar. 14.7 1972, bytem Plavců 789/1, 160 00 Praha 6

jménem přípravného výboru je oprávněn jednat zmocněnec:

Václav Kuklík, nar. 25. 4. 1976, bytem Atletická 236/12, 150 00 Praha 5 – Košíře

tento
návrh na registraci občanského sdružení

Přílohy: stanovy sdružení ve dvojím vyhotovení
                      zápis z jednání přípravného výboru

I.

Občanské sdružení Tenis Čimice, o. s. bylo založeno dne 1.1 2011 s cílem podpory a propagace sportu, a to zejména se zaměřením na rozvoj výkonnostního a rekreačního tenisu, včetně mládežnických kategorií.

II.

Členové přípravného výboru navrhují **registraci občanského sdružení:**

Název sdružení: Tenis Čimice, o. s.

Sídlo sdružení: Sportovní 526/9, 181 00 Praha 8 – Čimice

V Praze, dne 1. ledna 2011

Podpisy členů přípravného výboru:

Václav Kuklík

Miroslav Marinčič

Edita Exnerová

ZÁPIS PŘÍPRAVNÉHO VÝBORU

**Zápis ze schůze přípravného výboru občanského sdružení
Tenis Čimice, o.s. se sídlem Sportovní 526/9, 181 00 Praha 8 – Čimice
konané dne 1. ledna 2011**

Dne 1. 1. 2011 se konala schůze přípravného výboru občanského sdružení Tenis Čimice, o.s. se sídlem Sportovní 526/9, 181 00 Praha 8 – Čimice, a to na adrese sídla.

Dostavili se všichni členové přípravného výboru občanského sdružení, a to:

1. **Václav Kuklík**, nar. 25. 4. 1976, bytem Atletická 236/12, 150 00 Praha 5 – Košíře
2. **Miroslav Marinčič**, nar. 21. 1. 1968, bytem Bruslařská 36/2, 100 00 Praha 10
3. **Edita Exnerová**, nar. 14.7 1972, bytem Plavců 789/1, 160 00 Praha 6

I.

Členové navrhli, aby předsedajícím schůze přípravného výboru byl zvolen **Václav Kuklík**. Jiný návrh či protinávrh nebyl vznesen.

O návrhu se hlasovalo, 100% hlasů členů bylo pro přijetí návrhu, nikdo nebyl proti, nikdo se nezdržel hlasování.

Návrh byl přijat.

II.

Členové prohlásili, že jménem přípravného výboru je oprávněn jednat zmocněnec **Václav Kuklík**.

III.

Člen **Václav Kuklík** navrhl, aby byly přijaty stanovy sdružení v předloženého znění. Jiný návrh či protinávrh nebyl vznesen.

O návrhu se hlasovalo, 100% hlasů členů bylo pro přijetí návrhu, nikdo nebyl proti, nikdo se nezdržel hlasování.

Návrh byl přijat.

O průběhu schůze přípravného výboru byl sepsán tento zápis.

Podpisy členů přípravného výboru:

Václav Kuklík

Miroslav Marinčič

Edita Exnerová

Příloha C

OZNÁMENÍ O ZRUŠENÍ OBČANSKÉHO SDRUŽENÍ MINISTERSTVU VNITRA

Ministerstvo vnitra
odbor všeobecné správy
oddělení volební a sdružování, úsek sdružování
náměstí Hrdinů č. 3
140 21 Praha 4

V souladu s ustanovení § 12 zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, oznamuje

Tenis Čimice, o.s.

občanské sdružení,

se sídlem Skálova 655/31, 181 00 Praha 8 – Čimice

původní sídlo Sportovní 526/9, 181 00 Praha 8 – Čimice

IČ: 12345678

MV ČR registrováno pod II/S-OS/1-12345/99-R

jednající prezidentem sdružení

Josefem Winterem, r. č. 560821/1234, bytem Zadní 3789/23, 361 01 Příbram

zrušení občanského sdružení

Přílohy: zápis z valné hromady sdružení

I.

Valná hromada členů sdružení konaná dne 7. ledna 2011 rozhodla o ukončení činnosti sdružení a o dobrovolném rozpuštění sdružení.

II.

Likvidátorem sdružení byl jmenován Josef Paják, r. č. 640404/1234, bytem Popradská 251/36, 120 00 Praha 2.

V Praze, dne 7. ledna 2011

Tenis Čimice, o.s.
jednající prezidentem sdružení
Josefem Winterem

Příloha D

Anketní šetření pro občany ČR v oblasti Pardubického kraje a Vysočiny

Vážená paní, vážený pane,

jmenuji se Kristýna Uchytlová a jsem studentkou 3. ročníku Ekonomicko-správní univerzity v Pardubicích. Tímto bych Vás chtěla požádat o vyplnění dotazníku, který je zaměřen na nestátní neziskové organizace. Tyto organizace jsou definovány jako organizace nevytvářející zisk případně, při vytvoření zisku ho, ale musí ho zase vložit zpět k rozvoji organizace plnění jejich cílů. Získané informace budou využity pro zpracování mé bakalářské práce. Pokud není uvedeno jinak, označujte, prosím jen jednu odpověď. Děkuji za spolupráci.

1. Znáte některé nestátní neziskové organizace na území ČR? (např: nadace, občanská sdružení, církve)

1. znám
2. neznám

2. Pokud znáte nějaké nestátní neziskové organizace, uveďte jaké?

Uveďte.....

3. Registrujete některé neziskové organizace ? (tzn. slyšíte o nich, všímáte si jejich prezentace, akcí či sbírek)

1. Ano, neziskové organizace jsou veřejně vidět
2. Ano, ale sám / sama se o ně nezajímám
3. Ne, nezajímám se o neziskové organizace

4. Jaká je podle Vašeho názoru informovanost občanů o neziskových organizacích v ČR?
(Pokud je nedostatečná uveďte proč)

1. Dostatečná
2. Nedostatečná

Uveďte: .....

5. Kde si propagace neziskových organizací všímáte nejčastěji? Na jakém místě Vás zaujali?

1. Reklama na Billboardech ve městech nebo u silnic či dálnic
2. Tiskoviny a různé články z neziskové oblasti
3. Reklama v TV
4. Benefiční akce přenášené prostřednictvím TV
5. Jiné .....

6. Podporujete některé neziskové organizace? (Pokud nepodporujete, uveďte proč a pokračujte až otázkou č. 9)

1. Ano, podporuji je pravidelně
2. Ano, ale spíše nepravidelně, nárazově
3. Ne, nepodporuji neziskové organizace

Uveďte:.....

U otázky č. 7 označte na škále 1-4 míru Vašeho souhlasu.

1=nejvíce

2=více

3= méně

4= nejméně

7. Jakým způsobem neziskové organizace podporujete?

pomocí dárcovské SMS, MMS	1	2	3	4
pomocí veřejné sbírky	1	2	3	4
pomocí nákupu drobných věcí (např. tužky)	1	2	3	4
pomocí dobrovolnictví	1	2	3	4
pomocí Finančních darů	1	2	3	4
jiné	1	2	3	4

8. Jaké máte zkušenosti s neziskovými organizacemi?
1. pozitivní
  2. neutrální
  3. negativní
  4. žádné
9. Důvěřujete hospodaření a činnosti nestátních neziskových organizací?
1. Ano, ale jen některým
  2. Ano, důvěřuji plně všem neziskovým organizacím
  3. Ne, nevěřím, že se peníze dostanou do správných rukou
10. Jste spokojeni s poskytováním pomoci potřebným prostřednictvím neziskových organizací?
1. Ano, jsem spokojen
  2. Ano, jsem spokojen, ale mám určité výhrady
  3. Ne, nejsem spokojen
  4. Nezajímá mě to
11. Myslíte si, že reklama společensky známou osobností zvyšuje důvěryhodnost neziskových organizací?
1. Ano, mám větší pocit jistoty
  2. Ne, je to pouze propagace obou stran zájmu
  3. Možná
  4. Nevím
12. Váš věk je v rozmezí?
1. do 20let
  2. 21-30 let
  3. 31-40 let
  4. 41-50 let
  5. 51 a více let

13. Jaké je Vaše vzdělání?

1. základní
2. středoškolské s maturitou
3. středoškolské s výučním listem
4. vysokoškolské

14. Jaké je Vaše pohlaví?

1. muž
2. žena

Děkuji za Váš čas při vyplňování tohoto dotazníku.

Tabulky absolutních a relativních (v %) četností z anketního šetření**Tabulka č. 4:** Znáte některé nestátní neziskové organizace na území ČR?

Výrok	Občané Pardubického kraje		Občané kraje Vysočina		Celkem	
	AČ	RČ (%)	AČ	RČ (%)	AČ	RČ (%)
Znám	18	72	52	74,29	70	73,68
Neznám	7	28	18	25,71	25	26,32
Celkem	25	100	70	100	95	100

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č.5: Jaké nestátní neziskové organizace znáte?

Výrok	Občané Pardubického kraje		Občané kraje Vysočina		Celkem	
	AČ	RČ (%)	AČ	RČ (%)	AČ	RČ (%)
ADRA	2	8	13	18,57	15	15,79
Pomozte dětem	5	20	10	14,29	15	15,79
Křesťanská a evangelická církev	7	28	4	5,71	8	8,42
Hnutí Duha	0	0	8	11,43	11	11,58
Kapka Naděje	4	16	6	8,57	10	10,52
Ostatní	3	12	8	11,43	11	11,58
Neznám žádné	4	16	21	30	25	26,32
Celkem	25	100	70	100	95	100

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č.6: Registrujete některé neziskové organizace?

Výrok	Občané Pardubického kraje		Občané kraje Vysočina		Celkem	
	AČ	RČ (%)	AČ	RČ (%)	AČ	RČ (%)
Ano, NNO jsou veřejně vidět	7	28	31	44,29	38	40
Ano, ale sám/sama se o ně nezajímám	13	52	21	30	34	35,79
Ne, nezajímám se o NNO	5	20	18	25,71	23	24,21
Celkem	25	100	70	100	95	100

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 7: Jaká je podle Vašeho názoru informovanost občanů o NNO v ČR?

Výrok	Občané Pardubického kraje		Občané kraje Vysočina		Celkem	
	AČ	RČ (%)	AČ	RČ (%)	AČ	RČ (%)
Dostatečná	21	84	46	65,71	67	70,53
Nedostatečná	4	16	24	34,29	28	29,47
Celkem	25	100	70	100	95	100

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 8: Kde si propagace neziskových organizací všimáte nejčastěji?

Výrok	Občané Pardubického kraje		Občané kraje Vysočina		Celkem	
	AČ	RČ (%)	AČ	RČ (%)	AČ	RČ (%)
Reklama na Billboardech	3	12	2	2,86	5	5,26
Tiskoviny a různé články z neziskové oblasti	2	8	23	32,86	25	26,32
Reklama v TV	3	12	11	15,71	14	14,74
Benefiční akce přenášené prostřednictvím TV	17	68	27	38,57	44	46,32
Jiné	0	0	7	10	7	7,36
Celkem	25	100	70	100	95	100

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č.9: Podporujete některé neziskové organizace?

Výrok	Občané Pardubického kraje		Občané kraje Vysočina		Celkem	
	AČ	RČ (%)	AČ	RČ (%)	AČ	RČ (%)
Ano, podporuji je pravidelně	12	48	13	18,57	25	26,32
Ano, ale spíše nepravidelně, nárazově	7	28	25	35,71	32	33,68
Ne, nepodporuji NNO	6	24	32	45,72	38	40
Celkem	25	100	70	100	95	100

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 10: Jaké máte zkušenosti s neziskovými organizacemi?

Výrok	Občané Pardubického kraje		Občané kraje Vysočina		Celkem	
	AČ	RČ (%)	AČ	RČ (%)	AČ	RČ (%)
Pozitivní	2	8	28	40	30	31,58
Neutrální	12	48	21	30	33	34,73
Negativní	3	12	4	5,71	7	7,37
Žádné	8	32	17	24,29	25	26,32
Celkem	25	100	70	100	95	100

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 11: Důvěřujete hospodaření a činnosti nestátních neziskových organizací?

Výrok	Občané Pardubického kraje		Občané kraje Vysočina		Celkem	
	AČ	RČ (%)	AČ	RČ (%)	AČ	RČ (%)
Ano, ale jen některým	13	0,52	28	40	41	43,16
Ano, důvěřuji všem NNO	5	20	8	11,43	13	13,68
Ne, nevěřím, že se peníze dostanou do správných rukou	7	28	34	48,57	41	43,16
Celkem	25	100	70	100	95	100

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 12: Jste spokojeni s poskytováním pomoci prostřednictvím NNO?

Výrok	Občané Pardubického kraje		Občané kraje Vysočina		Celkem	
	AČ	RČ (%)	AČ	RČ (%)	AČ	RČ (%)
Ano, jsem spokojen	0	0	17	24,28	17	17,9
Ano, jsem spokojen, ale mám určité výhrady	12	48	23	32,86	35	36,85
Ne, nejsem spokojen	8	32	7	10	15	15,79
Nezajímá mě to	5	20	23	32,86	28	29,47
Celkem	25	100	70	100	95	100

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 13: Myslíte si, že reklama společensky známou osobností zvyšuje důvěryhodnost neziskových organizací?

Výrok	Občané Pardubického kraje		Občané kraje Vysočina		Celkem	
	AČ	RČ (%)	AČ	RČ (%)	AČ	RČ (%)
Ano, mám větší pocit jistoty	4	16	16	22,86	20	21,05
Ne, je to pouze propagace obou stran zájmu	7	28	32	45,71	39	41,05
Možná	6	24	12	17,14	18	18,95
Nevím	8	32	10	14,29	18	18,95
Celkem	25	100	70	100	95	100

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 14: Jaký je Váš věk?

Výrok	Občané Pardubického kraje		Občané kraje Vysočina		Celkem	
	AČ	RČ (%)	AČ	RČ (%)	AČ	RČ (%)
do 20 let	3	12	11	15,71	14	14,74
21-30 let	6	24	13	18,57	19	20
31-40 let	8	32	21	30	29	30,53
41-50 let	4	16	21	30	25	26,32
51 a více let	4	16	4	5,72	8	8,41
Celkem	25	100	70	100	95	100

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 15: Jaké je Vaše vzdělání?

Výrok	Občané Pardubického kraje		Občané kraje Vysočina		Celkem	
	AČ	RČ (%)	AČ	RČ (%)	AČ	RČ (%)
Základní	4	16	8	11,43	12	12,63
Středoškolské s maturitou	16	64	15	21,43	31	32,63
Středoškolské s výučním listem	0	0	31	44,29	31	32,63
Vysokoškolské	5	20	16	22,86	21	22,11
Celkem	25	100	70	100	95	100

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 16: Jaké je Vaše pohlaví?

<i>Výrok</i>	<i>Občané Pardubického kraje</i>		<i>Občané kraje Vysočina</i>		<i>Celkem</i>	
	<i>AČ</i>	<i>RČ (%)</i>	<i>AČ</i>	<i>RČ (%)</i>	<i>AČ</i>	<i>RČ (%)</i>
Muž	12	48	37	52,86	49	51,58
Žena	13	52	33	47,14	46	48,42
Celkem	25	100	70	100	95	100

Zdroj: vlastní zpracování